

HEREND VÁROS 2017.

Településképi Arculati Kézikönyve

TARTALOMJEGYZÉK

1. Köszöntő, bevezetés
2. Herend város bemutatása
  - 2.1. rövid helytörténeti ismertetés
  - 2.2. általános településképi, településkarakter
3. Örökségünk

a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

  - 3.1. Országos védelem
  - 3.2. Helyi védelem
  - 3.3. Védett helyi tájértékek
4. Településképi szempontból meghatározó területek Herenden

eltérő karakterű területek lehatárolása, a településképi, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával (a lehatárolásokat lásd a térképi mellékletekben)
5. Ajánlások, építészeti útmutató

a településképi minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató:

  - Telepítés
  - Terepalakítás
  - Magasság
  - Tetőhajlásszög
  - Tetőforma
  - Szín
  - Tornácok
  - Ajtók, ablakok
  - Homlokzatképzés, anyaghasználat
  - Részletek
  - Kerítések, térfalak
  - Kertek

közterületek településképi útmutatója:

  - Országos közutak
  - Helyi közutak, utcák
  - Közterek, közparkok, közkertek
6. Jó példák I. épületek, épített részletek

épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása
7. Jó példák II. sajátos építményfajták

sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

1. KÖSZÖNTŐ, BEVEZETÉS

Tisztelt Lakosság! Tisztelt Érdeklődők!

Nagy örömmre szolgál, hogy átnyújthatom Önöknek a városunk értékeit bemutató Településképi Arculati Kézikönyvet.

A település arculatának megőrzése, fejlesztése, az élhető és fenntartható környezet igényes formálása fontos célja a városunkban élő és letelepedni szándékozó állampolgároknak. Az épített és természeti környezetünk, a közterületeink, a zöldterületek – rendeltetésüktől függetlenül – egymást kiegészítő és harmonikus környezetet kell, hogy alkossanak.

A kézikönyv a fenti cél megvalósításának egy fontos eszköze, mely meghatározza lakóhelyünk településképi jellemzőit, valamint az ebből a szempontból egymástól jól elkülönülő városrészeket az arculati jellemzőikkel és az értéikkel. Tartalmazza a településképi minőségi formálására vonatkozó javaslatokat, illetve az ehhez illeszkedő építészeti elemeket, és egyúttal irányt mutat az építetőknek.

A kézikönyv feltárja a természetes és az épített környezet értékeit és jellemző településképi elemeit, segítséget nyújt az ingatlantulajdonosoknak, beruházóknak, építetőknek a településképhez illeszkedő építészeti megoldások kiválasztásához.

Minden művi emberi beavatkozás kapcsolatban van a közvetlen természeti és épített környezetével, a szomszédjaival, valamint az egész várossal, ezért az illeszkedés fontos szerepet játszik a településképi alakításában, ahol a mesterségesen létrehozott és természet alkotta környezet egymást kiegészítik.

A kézikönyv tartalma elsősorban bemutatkozás, ismertetés, és ajánlás, melynek célja a lakóhelyükön kialakult történeti hagyományok, a meghatározó karakter, és az építészeti folytonosságot biztosító településképi ajánlások megfogalmazása.

A kézikönyv évente történő áttekintése, felülvizsgálata, átdolgozása, kiegészítése lehetőséget biztosít a város újabb értékeinek megismertetésére, vagyis folyamatosan tovább íródik, fejlődik.

Herend, 2017. november 30.

Tisztelettel:

Jánszky Lajos László
polgármester

2. HEREND VÁROS BEMUTATÁSA

2.1. Rövid helytörténeti bemutatás:

Herend város Veszprém megyében, az Északi- és Déli-Bakony találkozásánál, 341 méter tengerszint feletti magasságban fekszik, határát a Séd patak szeli át. A település a dombokkal tarkított Veszprém—Devecser-árokban, a Herend—Szentgál-medence közepén, a 8-as számú fő közlekedési út mentén épült ki. Közúton és vasúton is jól megközelíthető. Önálló községgé nyilvánításának 150 éves évfordulóján, 1999. július 1-jével városi címet kapott. Világhírű porcelángyára révén kedvelt turisztikai úticél.

A település határának közel kétharmadát erdő, rét, legelő teszi ki. Éghajlata mérsékelten hűvös, a mérsékelten nedves és száraz éghajlati típus határán van. Az időjárás szeles, az őszi-téli napokon gyakori a köd. Herend a Séd patak 513 négyzetkilométeres vízgyűjtő területéhez tartozik, az itt áthaladó Sédet számos forrás táplálja.

Herend település neve az ismeretlen eredetű Heren, Herin személynév „d” kicsinyítőképzős alakjából alakult ki. A szó jelentése valószínűleg a szláv „hren” hangzású köznévre utal, ami tormát jelent. Így a Herend helységnevet Tormafalva jelentésben használhatták. Az 1780-as években a Herend név állandósult, de a Bakony-Herend név földrajzi névként a 19. században is tovább élt.

Kedvező földrajzi fekvése miatt Herend területe már i.sz. 3–4. században lakott volt, a római katonai út mellett a hódítók katonai táborokat is építettek. A honfoglalás után a Bakony területét Árpád fejedelem törzse vette birtokba, majd 1000 után a királyi birtokok egyik központjává vált. A királyok a területet vadászatra használták.

Herend település mai területén a 13–15. században az alábbi kis falvak álltak: Bakonyszentistván, Herend, Horhi, Himháza és Németi, ezekben a király vadászai laktak. A 15. század végére a települések elnéptelenedtek, lakosai a törökök elől Szentgálra és a környező várakba költöztek. Herend pusztja a 16–18. században Nagyvázsony várához tartozott.

A mai település a 18. század közepén alakult ki. 1764-től kezdve a nagyvázsonyi Zichy család, illetve a szentgáli földbirtokosok a herendi pusztákra bajor nyelvű német telepeseket hívtak, akik a környező német falvakból (Ajkarendek, Bakonyjákó, Bánd, Kislód, Városlód stb.), a magyar családok pedig Szentgálról érkeztek. A szlovák Haik, Odrolák család Bakonybélből települt át.

A betelepítés hatására az 1770-es évek végére már faluszerű település volt 300-nál több lakossal, templommal, iskolával, a Zichy-részen és a szentgáliak által bérelt részen is külön kocsmával. A lendületes fejlődést némileg visszafogta az 1790-es tűzvész, amely során a község leégett.

A 18. századi betelepítésekkel megnövekvő főként katolikus lakosoknak szükségük volt állandó istentiszteleti helyre a hitük gyakorlásához. Szent Euszták tiszteletére szentelték fel a kő alapokra épített fatemplomukat, mely 1779-ben már állt. A barokk templomot mai formájában 1828-ban emelték. Érdekesége, hogy Szent Erzsébetet ábrázoló egyik ablaka a porcelánmanufaktúra munkája.

A település hírnevét elsősorban a porcelángyártól kapta. Az 1826-ban Stingl Vince által alapított és az 1840-es években Fischer Mór által közismertté vált porcelángyárnak az 1860-as évekig még alig volt hatása Herend életére, mert csak néhány család dolgozott a gyárban.

A szakképzett munkásokat kezdetben főleg Ausztriából és Csehországból hívták, de az Osztrák Magyar Monarchia idejéből már sok helybéli lakost vettek fel a festők és agyagozók sorába.

Az 1850-es évektől megtalálta saját stílusát a gyár és Fischer Mór tulajdonos irányítása alatt virágkorát élte, melyet királyi udvari és főúri megrendelések és a nemzetközi elismerések fémjeleztek. A Porcelánmanufaktúra dacolva korokkal, gazdasági helyzetekkel mind a mai napig vezető szerepet tölt be a magyar porcelángyártásban, de jelentős helyzete van a világpiacon is.

Herend a két világháború között jelentős változáson ment keresztül, mezőgazdasági faluból ipari település lett. Az iparosodás két forrásból táplálkozott: tovább élt a hagyományos kisipar, ugyanakkor egyre nagyobb teret hódított a bányászat és a gyáripar. 1920-ban megindult a településen a szénbányászat és az 1923-ban részvénytársasággá alakult porcelángyár egyre több embert foglalkoztatott. 1940-ben már 450-en dolgoztak a gyárban, ami azt jelentette, hogy Herend, illetve a környék lakóinak a biztos megélhetési bevételt biztosította.

Javultak az infrastrukturális feltételek: 1870-ben kiépült a vasúthálózat, 1930-ban megindult a buszközlekedés, 1931 körül pedig bevezették az áramot a faluba.

A második világháború után a németek politikai jogainak megvonásával egyidejűleg megkezdődtek az államosítások, először a bányát, majd a 1948-ban a porcelángyárat is államosították, 1959-ben pedig a termelőszövetkezetekbe kényszerítették a mezőgazdaságból élőket.

A porcelángyár tovább fejlődik: 1954-ben például technikai bravúrral 2 méter magas óriás díszvázát készítenek. 1960 és 1969 között külkereskedelmi tevékenységükkel jelentős valuta bevételt szereznek az országnak. 1964-től a porcelángyűjteményt államilag elismert múzeumként kezelik, majd 1981-ben önálló vállalattá alakul. Az 1985-ben megalakított Herend Studioval komoly szakmai sikereket érnek el a manufaktúra tervezőmérnökei. 1992-ben a Herendi Porcelángyár jogutódaként megalakult a Herendi Porcelánmanufaktúra Rt., melynek tulajdonosi szerkezetében egyedülállóként a munkavállalóké a részvénnyek 75%-a.

1969-ben az akkori Herendi Porcelángyár, a település közelében, annak gyáregységeként újra elindította a majolikagyártást, Városlódi Majolikagyár név alatt. 1991-ben a magyarországi rendszerváltás során az elsők között zajlott le a cég privatizációja. A társaság a Herendi Porcelánmanufaktúra Rt.-től különválva Herendi Majolikagyár Kft. névvel önálló életet kezdett és 100 %-ban dolgozói tulajdonba került. Egy vállalkozó 2008-ban magántőkéből felújította a gyárat, így több évszázados fazekas hagyományok élhetnek tovább a településen.

A Kádár rendszer a német nemzetiségi hagyományokat nem pusztította el teljesen: 1955-ben az általános iskolában tanítottak németet, a 70-es években a hagyományok felkutatására és ápolására „Heimatkлубot” alapítottak, majd 1992-ben megalakult a Német Nemzetiségi Egyesület és a nemzetiségi dalkör. A település német kisebbségének életét 1995 ősze óta a Német Kisebbségi Önkormányzat irányítja.

A falukép a második világháború után jelentős változáson ment keresztül. 1956-tól kezdve rendelkezik a település vezetékes vízzel. Részben a porcelángyár támogatásával komoly befektetések indultak meg a közösség fejlesztésére: 1969-ben felépítették az új kultúrházat, az 1970-es években megindult a vezetékes gáz kiépítése és felújították az úthálózatot.

Az 1980-as években kiépült a telefonhálózat és a szennyvízhálózat. Ezeknek a folyamatos befektetéseknek köszönhetően Herend az infrastrukturális fejlődést tekintve az 1990-es években, Veszprém megyében az első helyen állt.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

2.2. Általános településképi, településkarakter:

A településszerkezet kialakulását jól szemléltetik a katonai felmérések térképlapjai, melyek a legutóbbi két és fél évszázadot dokumentálják.

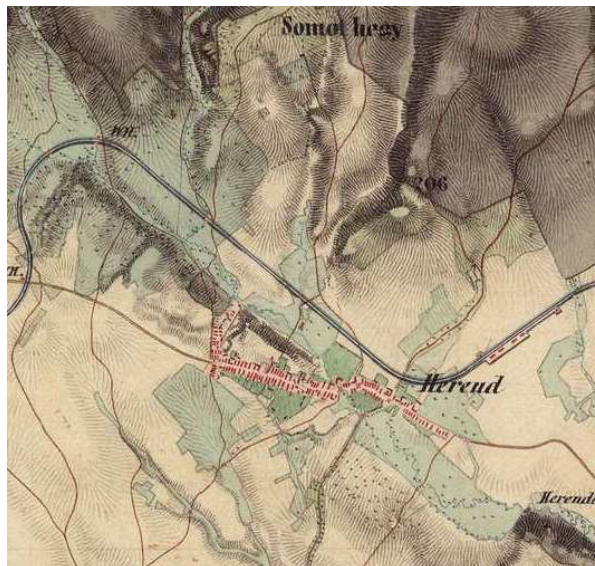
Az 1763-1787 között elkészített első katonai felmérés adatai szerint (forrás: mapire.eu/hu) Herend egyutcás település zömében a mai Kossuth utca nyugati ágának két oldalán található épületekkel, az épületek mögött is mindkét oldalon határozottan megjelenő szórvány beépítéssel.

A térkép jelöl egy Bánd-Városlőd irányú, nagyjából a korábbi 8. sz. útnak megfelelő főbb útvonalat és egy Lókútra, egy Bakonybélbe és egy Szentgálra átvezető mellékútvonalat is.

Az 1806-1869 közötti, a települést már mai nevén említő második katonai felmérés (forrás: mapire.eu/hu) lényeges fejlődést mutat az előző állapothoz képest.

Egyrészt megjelent a település közelében a Budapest-Szombathely vasúti nyomvonal, melynek Veszprém-Kiscell közötti szakaszán 1872. október 3-án indult meg a forgalom. A Herenden kialakított vasútállomás épületei is szerepelnek ezen a térképi állomáson.

Másrészt a beépítettség a mai Diófa utca nyomvonalán már keresztirányban is terjeszkedett. Ezzel megszűnt az egyutcás jellege a településnek. A Kossuth utca keleti ágának déli oldala is beépült.

Az 1869-1887 közötti harmadik katonai felmérés a második felméréshez hasonló állapotot mutat.

Az ábrázolás sokkal részletesebb, több információt tartalmaz. (forrás: mapire.eu/hu)

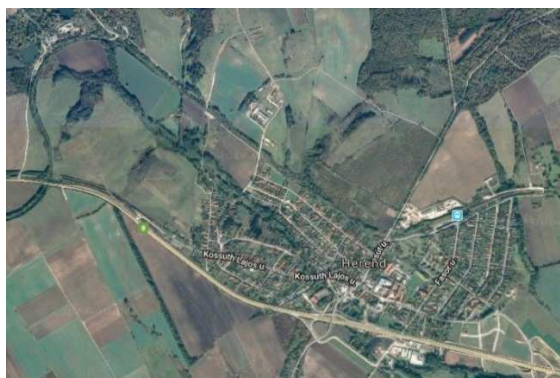
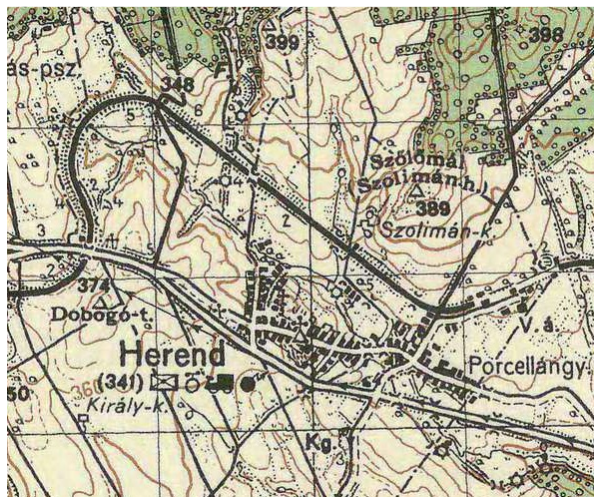
Ezen a térképen már nevesítve megjelenik a Porcelán manufaktúra és a katolikus templom.

Részletesebben tartalmazza a térkép település környezetének domborzatát, jellegzetes magaslatait, (Szolimán, Gombás, Vargarét) a pusztákat, (Hegyi puszta, Csapberek, Horhi) vízrajzát és a jellemző közlekedési hálózatot.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Magyarország 1941. évi katonai felmérése (forrás: mapire.eu/hu) a belterület és az épületállomány szempontjából abban mutat jelentős eltérést, hogy a korábbi ábrázolásokhoz képest megjelenik a Vasút utcai beépítés.

A település és a régió szempontjából található egy fontos elem ezen a térképi állománon, történetesen a mai 8. sz. főútvonalnak megfelelő, településeket elkerülő nyomvonal, mely Herend belterületét is tehermentesíti az átmenő forgalomtól, de be is szorítja a vasút és az új út közé.

A belterületi településszerkezet mai formája néhány jelentős eltéréssel ugyan, de jól láthatóan tükrözi a múlt örökségét is.

Legjelentősebb változás talán a nagyszámú családi és társas házas beépítésű (lakó) utca kialakulása. (forrás: google.hu/maps)

A Kossuth utcától északra és délre elhelyezkedő belterületi szakasz, a vasúttal, valamint a 8. sz. főúttal behatárolt településrész jelentős fejlődésnek indult.

A külterületi településszerkezetben a legjelentősebb változást a Majolikagyár és a horgásztavak környékén tapasztalhatjuk. (forrás: google.hu/maps)

A horgásztavak környezetének igényes kialakításával természetbe ágyazottan, de jelentős forgalmat generálva, egy új települési, funkció telepedett meg. A terület elsősorban a horgászidény szezonjában él, a szabadidő hasznos eltöltésének, a kikapcsolódásnak, regenerálódásnak, közösségi életnek a tere.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

A településképi szempontjából élesen elkülönül a Kossuth utca viszonylag nagy lejtésű nyugati szakasza (fenti kép) a jellemzően lakó rendeltetéssel és kialakult, szűkös telekstruktúrájával, valamint a keletre elhelyezkedő szakasz lankásabb adottságaiból fakadóan terjedelmesebb telekméreteivel és nagyobb alapterületű épületek számára kedvezőbb adottságaival. (lenti kép)

Az új kialakítású lakóterületek a terepviszonyok és az építés kora okán is határozottan elkülönülnek a történelmi településmagtól.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

A legtöbb belterületi utcavonal az elsőként kialakult Kossuth utcával közel párhuzamosan jellemzően kelet-nyugati irányultságú, így az arra szerveződő építési telkek észak-déli hossz tengelyűek.

A város tömegközlekedése elsősorban közúti (autóbusz) közlekedésre épül különös tekintettel arra, hogy az autóbusz pályaudvar a település központjában található.

Az autóbusz pályaudvar közelébe koncentrálódik a város kereskedelmi központja is, mind a multi, mind a helyi vállalkozói körben.

Kényelmes gyalogos közelségben található tőle az önkormányzat, a POSTA és az általános iskola is.

A központi szerepet erősíti a gyorsforgalmi úttá fejlesztett 8. sz. főútvonal herendi lehajtójának itteni helyzete is.

Gyakorlatilag a Vasút utca Kossuth utcai kereszteződése és attól déli irányban elhelyezkedő tartománya a valós városközpont, melyhez közvetlenül csatlakoznak a Manufaktúra főépületei és parkolója.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Vasúton jellemzően inkább tranzit forgalomról beszélhetünk, hiszen a vasútállomás belterületi súlyponttól távoli elhelyezkedése és kiépítettségi színvonala a település elérése szempontjából nem túl ideális, így potenciális megközelítési lehetőséget kevésbé képvisel.

A város ipari területei a belterülettől szeparáltak, a vasúttal illetve a 8. sz. gyorsforgalmi úttal lehatárolt gazdasági területeken alakultak ki. A külterületi két jellemző ipari-gazdasági terület rész lehatárolását szintén a térképi mellékletek tartalmazzák. A felső kép az északi, az alsó a déli gazdasági zónát szemlélteti.

3. ÖRÖKSÉGÜNK

3.1. Országos védelem:

Herenden országos egyedi műemléki védelmet élvez 5497 törzsszám alatt a Kossuth utca 140.szám, 589/5 hrsz. alatt található porcelánmúzeum épülete.

A településképi arculati kézikönyv rajzi mellékletét képező aktuális térképlap az előzőekben megjelölt ingatlant országos műemléki védelemmel illetett épületként jelöli.

Jelenleg Herend város közigazgatási területén más, országos egyedi védelemmel vagy országos területi védelemmel rendelkező érték nem található.

3.2. Helyi védelem:

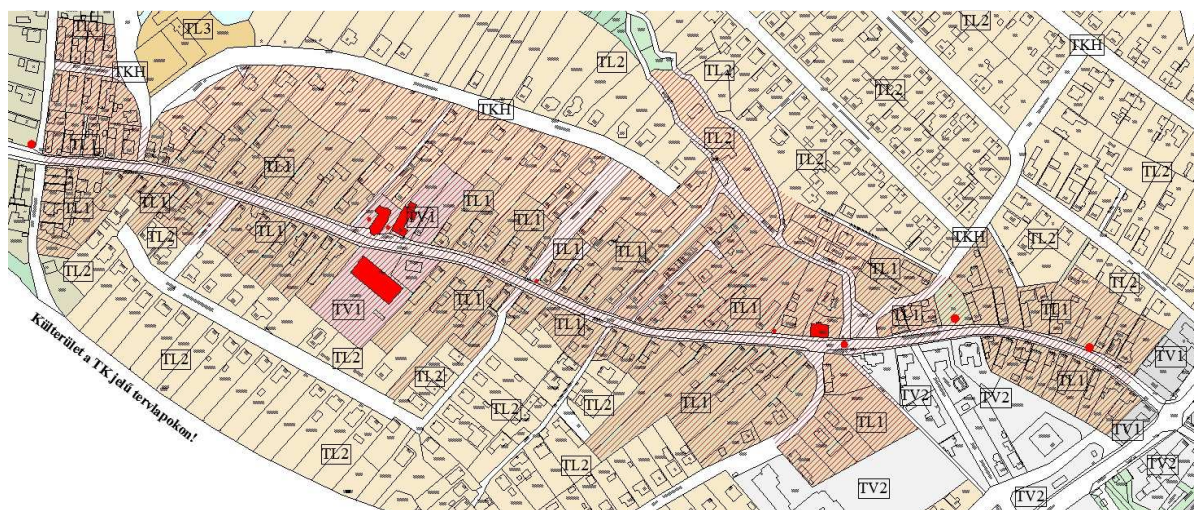
3.2.1. Helyi területi védelem:

Herend város viszonylagos eredetiségében megmaradt településrésze az első katonai felmérésen (lásd a 8. oldalon) már ábrázolt, ma a Kossuth utcához köthető eredeti településmag.

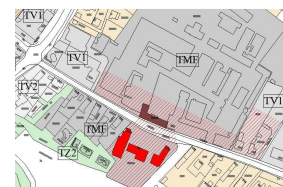
A helyi területi védelem az előbb említett településrész térképi mellékleteken lehatárolt tartományára vonatkozóan két tömbben kerül megállapításra az alábbiak szerint:

A helyi védett egyik (nyugati) terület nyugati határa a Diófa utca, elvi tengelye a Kossuth utca. Északi határa Kereszt utca északi teleksorának hátsókertje, majd az Orgona utca, a 222/3. és a 176. hrsz-ú ingatlan, a Tulipán utca, Árva utca, 12/4. hrsz-ú út, innen a Kossuth utca északi teleksorának hátsókertje. Keleti határa a 4/1. és az 518. hrsz-ú ingatlan keleti oldalhatára. Déli határa az 509-518. hrsz-ú ingatlanok hátsókertje, a Kossuth utca, a 499. hrsz-ú út, a 486. hrsz. (iskola) Kossuth utca felőli telekhatárai, az Iskola utca, a Kossuth utcai teleksor hátsókerti telekhatára, valamint a Diófa utca keleti oldali teleksora a 402/2. hrsz-al bezárólag a következő térképi kivágat szerint:

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

A helyi védett másik (keleti) terület az 589/4. hrsz. alatti Porcelánmanufaktúra utcai tartományát, az 587/1, 587/2, 588. hrsz-ú ingatlanoknak az 585. hrsz-ú ingatlan hátsókerti vonaláig terjedő tartományát és az 551/2. hrsz-ú ingatlan (Porcelánium) telkét érinti a jobboldali ábrán vonalkázott lehatárolással.

A területi védelem középpontjában elsősorban a telekszerkezet, a települési térszervezés áll, ezért a lehatárolt területen belül megőrzésre javasolt az utcai kerítések és a főépületek elhelyezkedése, léptéke és kapcsolatrendszere, ezek tömegaránya. A védett területen szélkerék, napelem, napkollektor telepítése közterületről láthatóan nem javasolt.

3.2.2. Helyi egyedi védelem:

A település történetéhez, egyházi, közösségi életéhez kötődő épületek, köztéri alkotások, emlékművek, keresztek kerülnek helyi védelem alá.

A helyi védett értékek a térképi mellékleteken piros kitöltéssel szerepelnek., kisebb helyszínrajzi méret esetén pedig egy piros kör alakú kitöltés jelzi azokat.

A helyi egyedi védelemmel illetett védett művi értékek részletes ismertetése a következőkben fotót is tartalmazó felsorolással található meg:

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Helyi egyedi védelem illeti a Kossuth utca 38. sz. 257. hrsz alatt található római katolikus templom épületét.

A templomot 1779-ben emelték kőből és fából, majd 1828-ban barokk stílusban átépítették.

A világ egyetlen, felbecsülhetetlen értékű porcelánablaka látható a templomban melyet Csapvári Csapek Károly készített a porcelángyárban 1935-ben.

Az ablak II. András király leányát, Szent Erzsébetet, a szegények gyámolítóját ábrázolja.

A templom szentje Euszták, más néven Placidus, jelenlegi plébánosa Sabjanics Miklós

Helyi egyedi védelem illeti Kossuth utca 38. sz. 254/3. hrsz. alatt található római katolikus plébánia épületét.

Története szorosan összefügg a templom történetével.

Az alapító lelkész, az 1919-től szolgáló Gősy István már feljegyzések szerint felújította.

Helyi egyedi védelem illeti a Kossuth utca 45. sz. 430/2. hrsz. alatt található régi iskola (ma közösségi és tájház) épületét.

1899-ben dr. Óvári Ferenc képviselő közbenjárására, lakossági segítséggel épült fel a négy tantermes, igazgatói irodával és szolgálati lakással ellátott új iskola.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Helyi egyedi védelem illeti a Kossuth utca 137-139-141. sz. 551/2. hrsz. alatt található Porcelánium látogatóközpont épületegyüttesét, benne a mini manufaktúrával, az Apicius kávéház és étteremmel, valamint a Viktória márkabolttal.

A három épületrész egységes építészeti kompozíciót alkot átadásuk, 1999 óta. A helyi egyedi védelem alapvető célja a kialakított, méltán világszínvonalú építészeti közeg egységes megfogalmazásának zavartalan és hosszú távú megőrzése, hasonló szellemiségben való gazdagítása, működtetése.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Helyi egyedi védelem illeti a Kossuth u. 104. sz. hrsz. 196/1. alatti „volt jegyzői lakóházat” részben a település életében betöltött helytörténeti szerepe, részben műves és Herend építészeti hagyományait jól tükröző kialakítása okán.

Helyi egyedi védelem illeti a hrsz. 526. alatt a Kossuth u. Séd patak keresztezésénél található hídépítményt.

A védelem az eredeti kőhíd építményét illeti, a későbbi szélesítés szerkezetére nem vonatkozik.

A védelem kiterjed a hídszerkezetre és a tömör, terméskőből falazott korlát (mellvéd) falazatra.

A híd a város jellegzetes és egyedi közlekedési műtárgya, fontos szerepet töltött be az utóbbi évszázadokban a településközpont életében.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Helyi egyedi védelem illeti a Kossuth u. északi oldalán, a Diófa utcai nyugati saroktelken található feszületet. (Hrsz. 378.)

Helyi egyedi védelem illeti a Kossuth u. 38. sz. hrsz. 257. alatt a római katolikus templom nyugati oldalán található feszületet.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Helyi egyedi védelem illeti a Kossuth u. 38. sz. hrsz. 257. alatt a római katolikus templom keleti oldalán található feszületet.

Helyi egyedi védelem illeti a Kossuth utca és az Orgona utca sarkán található feszületet.

Helyi egyedi védelem illeti a Kossuth u. 102/a. sz. hrsz. 197. alatt található feszületet, melyet 1930-ban állítottak az ott villámcsapás következtében elhunyt Galambos Erzsébet emlékére.

Helyi egyedi védelem illeti a Kossuth u. 126. sz. hrsz. 6/2. alatti épített szoborfülkében álló feszületet, melyet 1820-ban állított Antan Ekert.

Helyi egyedi védelem illeti Kossuth u. hrsz. 16. alatt található „Hősök Parkját” benne az 1956-os emlékművet, (lenti kép jobbra) a két világháború katonai és polgári áldozatainak emlékművét, (kép jobbra) valamint az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emlékművét. (lenti kép balra)

3.3. Védett helyi tájértékek:

A Szolimán hegyről nyíló kilátás, körpanoráma a város feletti külterületi tartományban, az egész belterületre és a környező tágabb táji egységekre is csodálatos rálátást biztosít.

Ennek bemutatására javasolt a jelzett helyen a város vendégei által szabadon látogatható kilátóépítményt létesíteni. A formai megfogalmazást a település sajátosságait jól kifejező, természeti környezetbe illeszkedő módon célszerű megtenni.

A kilátópontról feltárul Herend, Városlőd, Bánd, Szentgál, Veszprém, a Kab-hegy, Csátár, északra még a Bakony jelentős része is

A Majolika gyár tóvidéke, ezen belül a három horgásztó. A területen korábban (1966-67-ig) szénbányászat folyt, ennek felhagyása után települt ide a majolikagyár. A bányászott területeken alakult ki kettő, majd zsilip építéssel a harmadik tó. A természet visszafoglalta, felértékelte a korábban iparinak tűnő vidéket.

A természeti környezet szépsége, a nyugodt, kiegyensúlyozott táji adottságok, a föld, a víz, a levegő, a növényvilág harmóniája méltán tette a környékbeliek kedvenc pihenőhelyévé.

A terepalakulatok, a vízfelület, a helyi élővilág sokszínűsége megkülönbözteti Herend más területeitől.

Jó példája az emberi beavatkozások nyomán született tájsebek szép gyógyulásának.

4. TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK HERENDEN

A település domborzata, közlekedési nyomvonalakról, kilátópontokról meg tapasztalható változatos feltárulása, települési funkciói, intenzív látogatottsága okán a teljes közigazgatási terület településképi szempontból meghatározó.

Természetesen a különböző területrészek más és más jellemző sajátosságok alapján vesznek részt a településképi alakításában. Az ennek megfelelő településképi lehatárolás a kézikönyv rajzi mellékletét képező térképlapokon található meg.

Az egyes lehatárolt területek jellemző és őrizendő értékeit az alábbi részletes ismertetés taglalja és szemlélteti:

HVT: Belterületi, helyi területi védelemmel illetett történeti településmag, lehatárolását lásd a rajzi mellékletekben)

Telepítés: a kialakult beépítés, épület-méreteket és elhelyezkedéseket megőrzése javasolt új építés, bővítés, bontás esetén.

Terepalakítás: a meglévő, megmaradó kerítésekhez alkalmazkodó tereprendezés lehetséges, de javasoltan az épületek csatlakozó terepszintje, járdái, tornácai megőrzését biztosító módon.

Magasság, tetőhajlásszög, tetőforma, szín, tornácok, ajtók-ablakok, részletek: a meglévő beépítés magassága, tömegalakítása (ereszvonala, gerincvonal) és a felújított épületek egyéb jellemzői vonatkozásában a jelenlegi hangulat megőrzése javasolt.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

TL1: Belterületi, történeti jellegű lakóterületek (Kossuth u. Vasút utcától nyugatra található szakasza, Diófa utca mindkét oldala, Petőfi utca nyugati oldala, lehatárolását lásd a rajzi mellékletekben)

„Szigorúbban a település történeti hagyományaihoz illeszkedő építészeti kialakítás fenntartásának, erősítésének javaslatával illetett terület.”

Telepítés: jellemzően a kialakult (északi, északnyugati, nyugati) oldalhatáron, kisebb részben (elvétve) szabadon állóan illeszkedve a környező beépítéshez, utcai tartományban főépülettel, mellékrendeltetéssel mögöttes.

Mellékrendeltetés jellemzően csak főépület megléte esetén, vagy avval együtt a főépület takarásában létesül. Utcától erősen emelkedő terep esetén előkertben utcai támfalgarázs a komolyabb művi terepalakítás elkerülése érdekében célszerű. A kötelező beépítési vonal javasoltan a kialakult környezetnek megfelelő, ennek hiányában az építési hely utca felőli határvonala.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Terepalakítás: a természetes lejtős terepet csak a minimálisan szükséges mértékben megbolygatva célszerű megtartani, elsősorban növényzettel fedett részsűvel, esetleg természetes anyagú (pl. terméskő) és tagolt támfalakkal javasolt a szintkülönbségeket áthidalni.

Magasság: a kialakult környezetbe illeszkedő, legfeljebb pince (alagsor) + földszint + tetőtér szintelrendezéssel javasolt.

Tetőhajlásszög: javasoltan hagyományos, a meghatározó tetőfelületeken jellemzően 36-45 fok közötti.

Tetőforma: javasoltan szimmetrikus nyeregtető, lehetőleg utcára merőleges gerincvonallal, oromfalas vagy tűzfalas főtetővel

Szín: hagyományosan fehér, törtfehér, pasztell, szürke színek javasoltak.

Tornácok: nem jellemző, ha épül, az udvari hosszoldalon falazott, esetleg fa oszlopokkal, a tetőidom szempontjából „lopott tornác”jelleggel javasolt.

Ajtók, ablakok: utcai homlokzaton javasoltan arany metszés arányú álló téglalap befoglaló mérettel, lehetőleg osztott üvegezéssel, egyéb homlokzatokon szabadabb megfogalmazásban

Homlokzatképzés, anyaghasználat: javasoltan vakolt illetve természetes anyagú (terméskő, téglala, fa) falfelületek, látszó természetes ácsszerkezetek, lehetőleg égetett agyagcserep héjazat

Részletek: hagyományos vakolt kéményfejek, hagyományos mértékű ereszkinyúlás és oromkinyúlás, javasoltan helyben szokásos nyílászorok és vakolattagozatok. Utcai homlokzaton közmű szerelvény, mérőóra elhelyezése nem javasolható.

Kerítések, térfalak: vakolt, vagy természetes látszó anyagú (terméskő, téglala) tömör felületek lehetőleg fa- vagy fémszerkezetű áttört mezőkkel, korlátszakaszokkal

Kertek: javasoltan a településen honos növényfajokkal.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

TL2: Belterület, újabb kialakítású lakóterületek (lehatárolását lásd a rajzi mellékletekben)

„A település történeti hagyományaihoz illeszkedő építészeti kialakítás ösztönzésével, de avval szinkronban lévő kortárs megoldásokat is megengedően.”

Telepítés: szabadon illetve oldalhatáron álló általános előírások szerint, utcai tartományban főépülettel, mögötte mellékrendeltetéssel. Mellék-rendeltetés településképi okokból csak főépület megléte esetén, vagy avval együtt a főépület takarásában létesíthető. Utcától erősen emelkedő terep esetén előkertben utcai támfalgarázs létesíthető a komolyabb művi terepalakítás kerülése érdekében. A kötelező beépítési vonal az építési hely utca felőli határvonala.

Terepalakítás: a természetes lejtős terepet javasoltan csak a minimálisan szükséges mértékben megbolygatva, elsősorban növényzettel fedett rézsúvel, esetleg természetes anyagú és tagolt támfalakkal kezelt szintkülönbségekkel.

Magasság: a kialakult környezetbe illeszkedő, legfeljebb pince (alagsor) + földszint + tetőtér szintelrendezéssel.

Tetőhajlásszög: jellemzően 30-45 fok közötti

Tetőforma: szimmetrikus tetőidom, vagy kombinált tetőidom lehetőleg utcára merőleges jellemző gerincvonallal

Szín: javasoltan hagyományosan fehér, törtfehér, halványsárga, szürke színeket idéző

Tornácok: nem jellemző, létesítése esetén, az udvari oldalon falazott, esetleg fa oszlopokkal.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Ajtók, ablakok: utcai homlokzaton javasoltan arany metszés arányú álló téglalap befoglaló mérettel, lehetőleg osztott üvegezéssel, egyéb homlokzatokon szabadabb megfogalmazásban

Homlokzatképzés, anyaghasználat: lábazati és homlokzatfelületen tégl, kő, fa, fehér vagy pasztellszínű nemes vakolat, meszelt vagy fehér, illetve pasztellszínűre festett simított vakolat javasolt. Héjazatként natúr, vörös, barna, antikolt, illetve szürke színű agyagcserép, betoncserép, hagyományos korcolt vagy cserépmintázatú fémlemezfedés előnyben részesítendő. Nem javasolt héjazati anyagnak a hullámpala és a táblás fémlemezfedés. Szabvány szürke palafedés csak meglévő, ilyen fedés kiegészítéseként, átalakítás, bővítés, hozzáépítés, felújítás esetén támogatott.

Részletek: hagyományos vakolt kéményfejek, ereszkinyúlás és oromkinyúlás, javasoltan helyben szokásos nyílászorok és vakolattagozatok. Utcái homlokzatra közmű szerelvény, mérőóra elhelyezése nem kívánatos.

Kerítések, térfalak: vakolt, vagy természetes látszó anyagú (terméskő, tégl) tömör felületek fa- vagy fémszerkezetű áttört mezőkkel, korlátszakaszokkal illetve növényzettel befuttatott drótfonat.

Kertek: A településen honos növényfajokkal célszerű betelepíteni.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

TL3: Belterületi, újabb kialakítású társasházi lakóterületek (lehatárolását lásd a rajzi mellékletekben)

„A település történeti hagyományaihoz illeszkedő építészeti kialakítás ösztönzésével, de avval szinkronban lévő kortárs megoldásokat is megengedően.”

Telepítés: csoportosan általános előírások szerint, kötelező beépítési vonal az építési hely utca felőli határvonala.

Terepalakítás: a természetes lejtős terepet javasoltan csak a minimálisan szükséges mértékben megbolygatva, elsősorban növényzettel fedett rézsűvel, esetleg természetes anyagú és tagolt támfalakkal kezelt szintkülönbségekkel.

Magasság: a kialakult környezetbe illeszkedő, legfeljebb pince (alagsor) + földszint + 2 emelet (tetőtér) szintelrendezéssel.

Tetőhajlásszög: jellemzően 30-45 fok közötti

Tetőforma: egyszerű tetőidom, lehetőleg utcával párhuzamos jellemző gerincvonallal

Szín: javasoltan hagyományosan fehér, törtfehér, halványsárga, szürke színeket idéző

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Tornácok: nem jellemző az előfordulásuk.

Ajtók, ablakok: szabadabb, de egységes megfogalmazásban komponálhatóak

Homlokzatképzés, anyaghasználat: lábazati és homlokzatfelületen hagyományos és korszerű építési anyaghasználat egyaránt javasolt: Héjazatként pikkelyes fedés mellett támogathatóak táblás, lemezes, korszerű megoldások is.

Részletek: épületjelleg függvényében, avval összhangban javasolt alkalmazásuk.

Kerítések, térfalak: kerítés építés társasházi területeken nem javasolt. A szükséges határokon visszafogott növényfal, növényssáv telepítése elfogadható.

Kertek: A településen honos növényfajokkal, de visszafogottan és egységes koncepció szerint célszerű betelepíteni.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

TL4: Belterületi, új kialakítású lakóterületek (lehatárolását lásd a rajzi mellékletekben)

„Jellemzően beépítetlen, csoportos telekalakítással létrehozott telekcsoportok”

Telepítés: általános előírások szerint, kötelező beépítési vonal az építési hely utca felőli határvonala.

Terepalakítás: a természetes lejtős terepet javasoltan csak a minimálisan szükséges mértékben megbolygatva, elsősorban növényzettel fedett részsűvel, esetleg természetes anyagú és tagolt támfalakkal kezelt szintkülönbségekkel.

Magasság: a környezetbe illeszkedő, legfeljebb pince (alagsor) + földszint (tetőtér) szintelrendezéssel.

Tetőhajlásszög: legfeljebb 45 fok

Tetőforma: szabad szerkesztésű tetőidom

Szín: tágabb határok között választható

Tornácok: igény szerint

Ajtók, ablakok: szabadabb, de egységes megfogalmazásban komponálhatóak

Homlokzatképzés, anyaghasználat: lábazati és homlokzatfelületen hagyományos és korszerű építési anyaghasználat egyaránt javasolt: Héjazatként pikkelyes fedés mellett támogathatóak táblás, lemezes, korszerű megoldások is.

Részletek: épületjelleg függvényében, avval összhangban javasolt alkalmazásuk.

Kerítések, térfalak: kerítés építés visszafogottan javasolt. A szükséges határokon szerény méretű növényfal, növényzóna telepítése elfogadható.

Kertek: A településen honos növényfajokkal, de visszafogottan és a településperemeken a környező természetes elegyes növényállományba beolvadóan javasolt betelepíteni.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

TV1: Belterület, történeti jellegű lakóterületekbe ágyazódó településközpont vegyes (intézményi) területek (lehatárolását lásd a rajzi mellékletekben) Templom, plébánia, egykori iskola, Kossuth u. és Vasút u. sarka

„Szigorúbban a település történeti hagyományaihoz illeszkedő építészeti kialakítás ösztönzésével” (jellemzően, mint TL1) az alábbi eltérésekkel:

Telepítés: illeszkedve a környező beépítéshez. Középület funkció esetén figyelembe véve a jellemzően nagyobb alapterületi igényt, tagolt tömegképzés javasolt. A kötelező beépítési vonal javasoltan a kialakult környezetnek megfelelő, vagy az építési hely előkertjéig határa.

Terepalakítás: a természetes lejtős terepet csak a minimálisan szükséges mértékben megbolygatva, elsősorban növényzettel fedett rézsűvel, esetleg természetes anyagú (pl. terméskő) és tagolt támfalakkal

Magasság: a kialakult környezetbe illeszkedő, legfeljebb pince (alagsor) + földszint + tetőtér a HÉSZ-ben szabályozott paraméterekkel.

Tetőhajlásszög: hagyományos, a meghatározó tetőfelületeken jellemzően 30-45 fok közötti

Tetőforma: szimmetrikus nyeregtető, vagy kombinált tetőidom lehetőleg utcára merőleges jellemző gerincvonallal

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Szín: hagyományosan fehér, törtfehér, halványsárga, szürke

Tornácok: nem jellemző

Ajtók, ablakok: utcai homlokzaton álló téglalap befoglaló mérettel, lehetőleg osztott üvegezéssel, egyéb homlokzatokon szabadabb megfogalmazásban

Homlokzatképzés, anyaghasználat: vakolt illetve természetes anyagú (terméskő, téglafal) falfelületek, látszó természetes ácsszerkezetek, égetett agyagcserep, korcolt vagy lécbetétes hagyományos fémlemezfedésű héjazat

Részletek: hagyományos vakolt kéményfejek, hagyományos arányú ereszkinyúlás és oromkinyúlás, javasoltan helyben szokásos nyílászárók és vakolattagozatok. Utcai homlokzatra közmű szerelvény, mérőóra nem helyezhető el.

Kerítések, térfalak: vakolt, vagy természetes látszó anyagú (terméskő, téglafal) felületek lehetőleg fa- vagy fémszerkezetű áttört mezőkkel, korlátszakaszokkal

Kertek: A településen honos növényfajokkal, burkolt felületek esetében elsősorban természetes, vagy ahhoz hasonló anyaghasználattal.

TV2: Belterület, újabb kialakítású lakóterületekbe ágyazódó intézményi terület (lehatárolását lásd a rajzi mellékletekben) a település történeti hagyományaihoz illeszkedő építészeti kialakítás ösztönzésével, de avval szinkronban kortárs megoldásokat is megengedve

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Telepítés: illeszkedve a környező beépítéshez, középület funkció esetén figyelembe véve a jellemzően nagyobb alapterületi igényt, tagolt tömegképzés javasolt. A kötelező beépítési vonal a kialakult környezetnek megfelelő, ennek hiányában az építési hely utca felőli határvonala.

Magasság: a kialakult környezetbe illeszkedő, legfeljebb pince (alagsor) + földszint + tetőtér a HÉSZ-ben szabályozott paraméterekkel.

Tetőhajlásszög: jellemzően 30-45 fok közötti

Tetőforma: szimmetrikus nyeregtető, vagy kombinált tetőidom

Szín: hagyományosan fehér, törtfehér, halványsárga, szürke

Ajtók, ablakok: általánosságban szabadabb egységes megfogalmazásban

Homlokzatképzés, anyaghasználat: lábazati és homlokzatfelületen tégl, kő, fa, fehér vagy pasztellszínű nemes vakolat, meszelt vagy fehér, illetve pasztellszínűre festett simított vakolat: Héjazatként natúr, vörös, barna, antikolt, illetve szürke színű agyagcserép, betoncserép, hagyományos korcolt vagy cserépmintázatú fémlemezfedés jellemző.

Részletek: kortárs megfogalmazás, javasoltan helyben szokásos sematizált nyílászáratok és vakolattagozatok. Utcai homlokzaton közmű szerelvény, mérőóra nem előnyös.

Kerítések, térfalak: vakolt, vagy lehetőleg természetes látszó anyagú (terméskő, tégl, igényes látszó beton) tömör felületek fa- vagy fémszerkezetű áttört mezőkkel, korlátszakaszokkal

Kertek: A településen honos növényfajokkal.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

TMF: Manufaktúra intézményi területe sajátos, de egységes építészeti hangulattal.

Tetépítés: illeszkedve a környező beépítéshez, tömegarányokhoz

Magasság: a kialakult környezetbe illeszkedő, nagy belmagasságú terek kialakítására is alkalmas, arányos megoldásokkal.

Tetőhajlásszög: jellemzően 15-50 fok közötti

Tetőforma: szimmetrikus nyeregtető, vagy kombinált tetőidom

Szín: hagyományosan fehér, törtfehér, halványsárga, szürke, téglaszín

Ajtók, ablakok: általánosságban szabadabb egységes megfogalmazásban

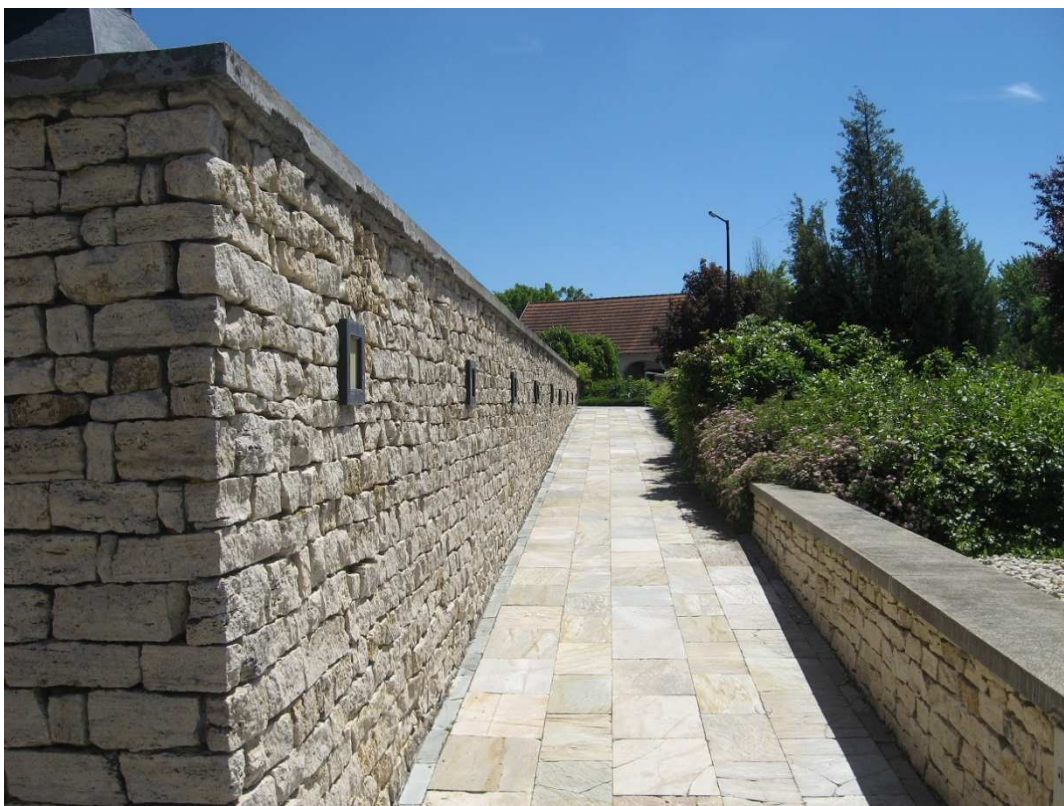
Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Homlokzatképzés, anyaghasználat: lábazati és homlokzatfelületen téglá, kő, fa, fehér vagy pasztellszínű nemes vakolat, meszelt vagy fehér, illetve pasztellszínűre festett simított vakolat: Héjazatként natúr, vörös, barna, antikolt, illetve szürke színű agyagcserép, betoncserép, természetes pala, hagyományos korcolt fémlemezfedés jellemző.

Részletek: kortárs megfogalmazás, javasoltan helyben szokásos sematizált nyílászárók és vakolattagozatok.

Kerítések, térfalak: vakolt, vagy lehetőleg természetes látszó anyagú (terméskő, téglá, igényes látszó beton) tömör felületek fa- vagy fémszerkezetű áttört mezőkkel, korlátszakaszokkal

Kertek: A településen honos növényfajokkal.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

TGI Ipari jellegű gazdasági terület (lehatárolását lásd a rajzi mellékletekben)

⋮

A település jellemző hangulatához illeszkedő építészeti kialakítás ösztönzésével, de egyben a terület rendeltetésének is megfelelő kialakítás lehetőségének biztosításával beépíthető, belterülettől elkülönülő, zöld környezetbe olvadó településrészek

Telepítés: szabadon állóan és az előírt védőnövényzet takarásában tervezendő.

Terepalakítás: a természetes lejtős terepet csak a minimálisan szükséges mértékben megbolygatva, elsősorban növényzettel fedett rézsűvel, esetleg tagolt támfalakkal

Tetőhajlásszög: jellemzően 10-40 fok közötti magastető, vagy lapostető

Tetőforma: szimmetrikus nyeregtető, vagy más egyszerű geometriájú tetőidom

Szín: hagyományosan fehér, törtfehér, halványsárga, szürke

Homlokzatképzés, anyaghasználat: lábazati és homlokzatfelületen téglá, kő, fa, fehér vagy pasztellszínű nemes vakolat, meszelt vagy fehér, illetve pasztellszínűre festett simított vakolat.

Kerítések, térfalak: tömör felületek fémszerkezetű áttört mezőkkel,

Kertek: telekhatárok mentén 15 m széles háromszintű takaró növényssávokkal

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

TKT1: Temető terület, mely ma is aktív, temetkezésre szolgáló terület (lehatárolását lásd a rajzi mellékletekben)

Kerítések, térfalak: minimális, funkcióval bíró tömör felületek (Hulladéktároló, kapupillér) mellett jellemzően jól átlátható fa- vagy fémszerkezetű áttört mezők, korlátszakaszok kívánatosak.

Kert: a funkcionálisan szükséges burkolt felületek mellett jellemzően zöldbe ágyazott síremlékek támogatatóak a kialakult rendbe illeszkedő kialakítással, magassággal, szimbolikával.

TKT2: Kegyeleti park terület (lehatárolását lásd a rajzi mellékletekben)

Temetkezésre már nem igénybe vehető, kegyeleti megfontolásból a városi zöldfelületi rendszer részeként fenntartott terület.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

TKM: Megújuló (nap) energiapark kialakítására is igénybe vehető külterületi mezőgazdasági/erdő (lehatárolását lásd a rajzi mellékletekben)

A beépítésre szánt területekről, magaslatookról nem megjelenő feltárulás okán megújuló energia termelésére kihasználható terület.

Kertek: a területen térszíni napenergia hasznosító rendszer telepítése a 8. számú főútról és a közterületekről nem látható módon kialakítható. A terület használat a művelési ágnak és a besorolásnak feleljen meg.

TKÁ: Megújuló (nap) energiapark kialakítására nem igénybe vehető külterületi mezőgazdasági/erdő (lehatárolását lásd a rajzi mellékletekben)

A beépítésre szánt területekről, magaslatookról megjelenő feltárulás okán megújuló energia termelésére nem kihasználható általános külterület.

Terepalakítás: a természetes lejtős terepet csak a minimálisan szükséges mértékben megbolygatva, kizárólag növényzettel fedett részsűvel célszerű

Szín: természetes anyaghasználat

Homlokzatképzés, anyaghasználat: lábazati és homlokzatzfelületen tégl, kerámia, (porcelán) kő, fa.

Részletek: környezetbe minél inkább besimuló megoldások, helyi jellegzetességeket hordozó anyaghasználat.

Kerítések, térfalak: általános esetben kerítés nem javasolható, csak az indokolt mértékű drótfonat, vadvédelmi kerítés, növényzát célszerű

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

TZ1: Passzív, épített beavatkozást igénylő rendeltetés nélküli belterületi zöldfelületek (lehatárolását lásd a rajzi mellékletekben)

Nem beépíthetőek, a természetes lejtős terepet csak a minimálisan szükséges mértékben megbolygatva, kizárólag növényzettel fedett részsűvel javasolt rendezni.

Kert: A terület használat a művelési ágnak, valós állapotnak és a besorolásnak felel meg. Biztosítja a belterületek külső zavaró hatásoktól való védelmét, zöldbe ágyazását.

TZ2: Aktív, épített beavatkozást igénylő rendeltetéssel bíró, elsősorban településközponti elhelyezkedésű belterületi zöldfelületek (lehatárolását lásd a rajzi mellékletekben)

A település beépítésre szánt területeinek zöldbe ágyazását, egészséges környezetét és a zöldfelületek aktív, rendeltetésszerű használatát szolgálják.

Telepítés: elsősorban játszóeszközök, térbútorok, sporteszközök, vízfelületek

Terepalakítás: a természetes lejtős terepet csak a minimálisan szükséges mértékben megbolygatva, kizárólag növényzettel fedett részsűvel javasolt

Anyaghasználat: természetes anyagok, téglá, kő, fa, fém. Héjazatként natúr, vörös színű agyagcserep, hagyományos korcolt fémlemezfedés alkalmazható.

Kerítések, térfalak: általános esetben kerítés nem létesíthető. Csak az indokolt mértékű drótfonat, vadvédelmi kerítés illetve természetes látszó anyagú (terméskő, téglá) tömör felületek javasolhatóak fa- vagy fémszerkezetű áttört mezőkkel, korlátszakaszokkal

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

TZ3: Horgásztavak környezete:

Kizárólag természetes illetve vakolt látszó anyaghasználatú felületek alkalmazása javasolható.

TKO: országos közút területe:

A település mellett elhaladó 8. számú főközlekedési (gyorsforgalmi) útvonal jelenlegi és a főút korábbi területe.

A gyorsforgalmi út elsősorban a település megközelítése szempontjából bír jelentőséggel. A korábbi nyomvonal szervesen részt vesz a település mai életében is, belső közlekedési hálózati szerepe van.

Bándról átvezetve átszeli a város belterületét kelet-nyugat irányban, majd a temetőnél visszatér a gyorsforgalmi út nyomvonalára

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

TKH: helyi közút területe

A belterületi utak kiépítettsége jellemzően megfelel az elvárható színvonalnak, bár nem minden szakasz portalánított burkolatú. Keresztmetszetük, csapadék-elvezetésük jó.

A település meghatározó domborzati viszonyainak, a települést átszelő vasútvonalnak megfelelő az utak vonalvezetése, és kapcsolatrendszere.

TVA: vasút területe

A települést átszeli a Székesfehérvár-Szombathely vasútvonal, melynek a település elérése szempontjából szintén komoly szerepe van.

A vasútvonal településen áthaladó szakaszai részben zöldbe ágyazottak, aminek megtartása javasolt. Az új, vasút melletti lakóterületek kiépülésével együtt azok zajvédelmét természetes megoldásokkal fokozni szükséges.

5. AJÁNLÁSOK, ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

5.1. A település teljes közigazgatási területén érvényes (általános) alapelvek:

Herend egyik vitathatatlan településképi értéke a páratlan szépségű természeti környezetbe való illeszkedése, a természeti és művi értékek összhangja. Célszerű ennek a harmóniának a hosszú távú fenntartása, fejlesztése. Az épített környezet alakítása során ez az első számú, eddig íratlan szabály.

Vonatkozik ez természetesen a növényzet, természetes terepalakulatok, műtárgyak, építmények területén végzett bármely mesterséges beavatkozásra, fenntartásra, gondozásra.

A település célja, hogy azokat az értékeket, amelyek a településre hívnak bárkit, mindenki tisztelőben tartsa, óvja, gyarapítsa, legyen szó alkalmi látogatóról, szállóvendégről, turistáról, kirándulóról, helyben lakóról.

Általános, minden lehatárolt területre érvényes építészeti ajánlások:

Telepítés:

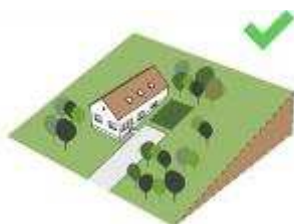

Az épület telepítésekor a környezet (jellemzően a közvetlenül szomszédos ingatlanok, tágabb értelemben az utcaszakasz, három-négy szomszédos telek) kialakult irányultságait vegyük figyelembe. (jellemző párhuzamosság, hosszoldal iránya) A telepítés során legyünk tekintettel a szomszédos ingatlanokon meglévő beépítés adottságaira.

Terepalakítás:

A tervezett épületeket igyekezzünk minél inkább a természetes terepszintre ültetni, kerüljük a markáns bevágásokat és feltöltéseket egyaránt. A szintkülönbségek áthidalását lehetőleg növényzettel fedett rézsűkkel oldjuk meg.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Magasság:

Az épület magassági kialakításakor is a környezet kialakult adottságait vegyük figyelembe. (terepre illesztés, szintszám)

Településképi szempontok szerint illeszkedjünk a kialakult, vagy kialakuló utcakép magassági rendjébe a padlósínt abszolút magasságának megválasztásával, a szintek számával és jellegével.

Tetőhajlásszög:

A településen az épületek léptékének, nagyságrendjének megfelelően a magastetős kialakítás jellemző. A különböző településrészekben különböző mértékű, de behatárolt hajlásszög tartomány alakult ki. Az építési helyszínnek megfelelő, környezetéhez illeszkedő hajlásszöget válasszunk.

Tetőforma:

Figyeljük meg a környezet (utcaszakasz) kialakult tetőformáit. A jellemző, meghatározó tetőidom irányultsága, (gerinciránya) és összetettsége, kontyolt vagy oromfalas lezárása, a tervezett tornác fedésének jellege, a tájolással összefüggő természetes árnyékolás megoldásai mind-mind sok tapasztalaton alapuló értékes megoldást sugallhatnak számunkra.

Nem kell meggondolatlanul utánozni, de jellegében óvakodjunk a kirívó, öncélú megoldásoktól.

Fordítva is megközelíthetjük a kérdést, amennyiben határozott elképzelésünk van épületünk megfogalmazásáról, annak megfelelő környezetben elhelyezkedő építési telket válasszunk beruházásunk helyszínéül.

Szín:

A külső, látszó felületek anyagának és színének megválasztásakor igyekezzünk a természeti környezetbe illő természetes, visszafogott megoldást keresni. Kerüljük a harsány színeket.

Ugyanez vonatkozik a felületek struktúrájára is, kerüljük a csillogó, tükröződő, műanyag hatású felületképzéseket, héjazatokat, burkolatokat.

Tornácok:

Herenden nincs komoly hagyománya a tornácok létesítésének. A természetes árnyékoláshoz illetve az épület udvari hosszhomlokzata előtti fedett közlekedéshez jó lehetőség a tornác. Általában „lopott” jelleggel épültek falazott vagy faszerkezetű oszlopsorral.

Ajtók, ablakok:

A történeti és újabb településrészen a magyar hagyományoknak megfelelően az utcai és az udvari hosszhomlokzaton jellemzően álló, arany metszés arányú téglalap befoglaló méretű, rajzolatában hatosztatú ablakok alkalmazása terjedt el.

Ennek a kialakult helyi és magyar jellegzetességnek, vagy ezt idéző kortárs építészeti elemnek minden településrészen van létjogosultsága. Elterjedt árnyékoló a fa zsalugáter, spaletta.

Természetesen a történeti településrész kivételével az épületek nyílásarányinak megformálása szabadabb, kortárs elvek szerint is történhet, de mindenképpen célszerű a helyi arányrendszerek figyelembe vétele.

Homlokzatképzés, anyaghasználat:

Klasszikusnak tekinthető a településen néhány jellemző megoldás, köztük a vakolattagozatokkal díszített fehér-szürke vakolt homlokzat, látszó faszerkezetek, hagyományos (kerámia vagy beton) cserép héjazat, vakolt vagy falazott, tagolt kéményfej.

Természetesen az újabban kialakuló belterületi ingatlanokon ennél tágabb a választék, jellegében azonban a konzervatívabb megoldások támogathatóak.

A természeti környezetben található külterületi helyszíneken azonban a természetes anyagok (terméskő, téglák, égetett cserép, fa, fém) alkalmazása részesítendő előnyben a természetes harmónia, tájba simulás elősegítése, erősítése érdekében.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Részletek:

Minden lehatárolt területen rendkívül fontos, hogy az épített és természetes környezet harmóniában legyen egymással és önmagában is.

Az épületek, térburkolatok, kerítések, növényzet, műtárgyak, tereprendezés és ezek kiegészítői mind részt vesznek az összkép kialakításában.

Fontos tényező a gondozottság is.

Kerítések, térfalak:

A kerítések, térfalak, növényfalak a településképi és az egyes ingatlanok szempontjából egyaránt meghatározó elemek. Kíváncsú, hogy megfogalmazásuk, részletképzéseik, anyaghasználatuk, állapotuk, gondozottságuk összhangban legyen a szűkebb és tágabb környezettel.

Kertek:

A településképi és a tájképi meghatározó eleme a változatos nézőpontokból eltérően feltáruló települési zöldfelületi rendszer, melynek markáns részét a közterületi zöldfelületeken kívül a magántulajdonú telkek kertjei (elő-, oldal-, hátsóterek) alkotják.

Minden kert-rész egy nagyobb rendszer (települési zöldfelületek) alkotóeleme is egyben, tehát nem csak önmagában, hanem összefüggéseiben is értelmezendő.

Fontos a növények, építmények harmonikus rendszere, de tágabb nézőpontból szemlélve legalább ilyen fontos a gondozottság színvonala.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

5.2. Közterületek településképi útmutatója:

Az országos és helyi közutak területén, különösen a forgalmas, látogatott településrészekeken csak egységes koncepció szerinti anyaghasználatú és formavilágú építmények, műtárgyak utcabútorok, helyezhetők el. Rendkívül fontos a közterületi növényállomány harmóniája, gondozottsága is.

A kisebb forgalmú, kevésbé látogatott helyi közutak is fontos elemei a településképnak, a helyi közérzetet jelentősen befolyásolják megjelenésükkel. Alapelv, hogy az ingatlan tulajdonosok az ingatlanuk előtti közterületi szakaszok rendben tartását, gondozását helyben ellátják, így ezen közterületek az ott élő közösséget dicsérik megjelenésükkel.

A rendezett, szépen karban tartott közterületek a csatlakozó ingatlanokat is szépen keretezik, kölcsönösen emelik egymás településképi értékeit.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

A közterületi zöldterületek környezetvédelmi, mentális, használati szerepükön túl a településképp rendkívül fontos elemei, formálói is egyben.

A zöldterületeken a növényzet és az épített elemek harmóniájának megteremtése a legfontosabb, ezt a megfelelő gondozottság csak fokozni tudja.

6. JÓ PÉLDÁK (ÉPÜLETEK, RÉSZLETEK, KERÍTÉSEK)

A helyi védelemmel illetett területre vonatkozó jó példák:

Követendő példa a védett terület felújított épületei közül a község egyik legrégebbi múlttal rendelkező „római katolikus plébánia” együttese.

Anyaghasználatával, tömegformálásával, arányrendszerével, környezetbe illesztésével, részletképzéseivel előremutató példát teremt a még avult állapotban található épületek rendbetétele során.

Színezése, vakolatstruktúrája jól illeszkedik történeti jellegéhez, kialakítása közösségi funkciójához, környezete a település közösségi, társadalmi életéhez.

Hasonlóan mértékadó épület az egykori iskola, (ma közösségi és tájház) mely szintén nagy múlttal és szépen felújított állapottal büszkélkedhet és ez is működő közösségi funkciónak ad helyet.

Példaértékűen tolmácsolja számunkra elődeink építészeti megközelítését, anyaghasználatát, arány és formavilágát, de a felújításban közreműködő szakemberek rátermettségét, múlt iránt érzett tiszteletét is.

Nyílászáróinak megőrzött arány és osztásrendszere is elismerésre méltó megoldás.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Szép példája a helyi védelemmel illetett történeti településrészen a magyar hagyományoknak megfelelően kialakult jellemzően álló, téglalap befoglaló méretű, rajzolatában hatosztatú ablaknak, a mives bejárati ajtónak és a fehér, egyszerű vakolatkeretezésnek a közösségi és tájház felújított homlokzata nyílászárói

A település lakóterületeire vonatkozó jó példák:

A képen látható épület jó példa a jól megválasztott és igényes anyaghasználatra, a tornáckialakításra a nyílászáró arányokra, a térbeli és síkbeli tagozatokra, kombinált tetőformára és irányultságra, terepre illesztésre.

A jelentős méretű épület tagolt tömegformálása a település léptékébe illeszkedő hatást eredményez. Letisztult a kerítés és a kert megfogalmazása is.

Az utcai kerítés általánosságban nem képez közterület felől megjelenő támfalat.

Ez a kerítés jó választás a klasszikus áttört kerítés megtörésére tömörebb, de szintén áttört oszlopokkal, az oszlopok és a kerítésmező, kapuk mives kialakításával.

Az átláthatóság a közterületről is tágitja a teret, épülethézagokban láthatóvá teszi a hátsókat és a mögöttes (zöld) területeket.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Szintén kellemesen oldja a közterület szürkeségét a növényfalként befuttatott áttört kerítésmező. Annak ellenére, hogy nem klasszikus tömör kerítés alakul ki, a közlekedés zavaró hatásait csillapítja.

Az utcai kerítés tér- és növényfalat is képez a közterület felől. Kellemesen oldja ezt a hatást a benne kiépített könnyed áttört kapuzat. Szép példa a gondozott közterületi zöld és a rendezett telekbelső összhangjára.

Szintén jó példa a fém áttört kerítésmező és a terméskő burkolatú lábazat, tömör pillérek kombinációjára. Terméskő esetén törekedjünk a „rakott” kőfal hatásának elérésére.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

A település egyéb intézményi területeire vonatkozó jó példák:

Nagyon kellemes, gyalogosan is kényelmesen, szinte járműforgalomtól mentesen bejárható „korzó” alakult ki a Kossuth utca és a parkoló zóna között. A további fejlesztések, átalakítások során ez az elv továbbvihető, jój használható kellemes településrész születhet így.

Az alábbi képen látható épületegyüttes jó példa a formálódó, újabb beépítésű településközpontban megtelepülő vegyes (gazdasági-szolgáltató és lakó) funkciók békés egymás mellett élésére, igényes környezetbe ágyazására, a jármű (kerékpár és személyautók) kulturált elhelyezésére.

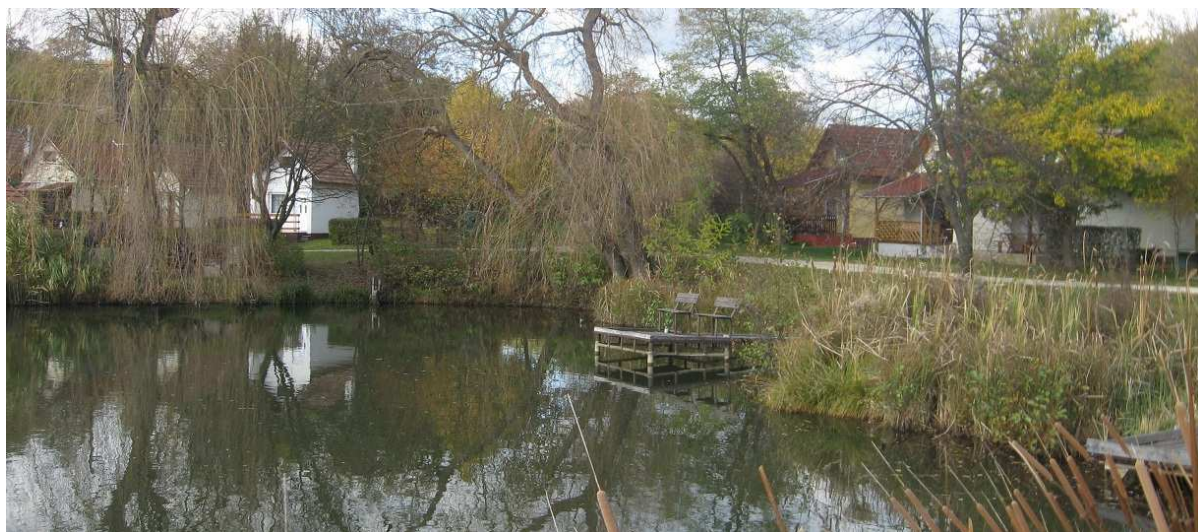
Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

A település külterületeire vonatkozó jó példák:

Külterületen csak a feltétlenül indokolt méretű burkolt felületeket javasolt kialakítani, azokat is lehetőleg természetes, helyi anyaghasználattal.

A műtárgyak (korlátok, karámok, térbútorok) mennyisége is minimalizálendő, anyaghasználata szintén lehetőleg természetes, helyi jellegű legyen. A természetes erdőállomány megóvandó.

Az épületek homlokzatképző anyagai lehetőleg teljes körben természetes, javasoltan helyi építőanyagok legyenek.

Szintén fontos az épületek környezetében, teraszokon, járdákon, térbútorok esetében is a természetes, lehetőleg helyi anyaghasználat.

Az épületek tömegképzése egyszerű legyen, a részletképzéseknél törekedjünk a helyi hagyományok figyelembe vételére.

7. JÓ PÉLDÁK (SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK)

Közterületi közművek, közmű-műtárgyak:

Közműveket (erős és gyengeáram, hírközlés, távközlés) felszín felett új építés esetén ne vezessünk. Meglévő felszín feletti közművek esetében is jelentősebb beavatkozások esetén törekedni kell a felszín alatti kiépítés megvalósítására. Jó példa erre a Kossuth utca Porcelánium előtt haladó új szakasza.

A feltétlenül szükséges felszín feletti közmű-elemek és műtárgyak (közvilágítás, transzformátor állomás, tűzcsap, vízmű, stb.) esetében a semleges megjelenésre célszerű törekedni. A rendezett környezettel, növénytakarással ezen elemek településképi jelentősége csökkenthető.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Egyéb technológiai berendezések:

A település helyi védett területein illetve országos vagy helyi egyedi védelemmel érintett épületein, építményein szélkerék, napelem, napkollektor, klíma kültéri egység, hőszivattyú kültéri egység, egyéb látszó épületgépészeti berendezés elhelyezése nem kívánatos.

Helyi védelemmel nem érintett belterületen, egyéb látszó épületgépészeti berendezés közterületről látható módon való telepítése kerülendő illetve építészetiileg tervezett takarással történő megvalósítás javasolható.

Helyi védelemmel nem érintett belterületen, épületen, napelem, napkollektor elhelyezhető, de csak építészetiileg tervezett módon, a tetőidommal, tetőablakkal, fogadószervezettel összhangban, csoportban, lehetőleg melléképületen.

Célszerű törekedni arra, hogy az elhelyezés úgy történjen, hogy az a közterületek felől feltáruló nézőpontokból a berendezések minél kisebb mértékben jelenjenek meg a településképből, ha ez elkerülhetetlen, akkor is semlegesen, nem hivalkodóan.

A terület jó minőségű ellátottságára tekintettel újabb egyedi hírközlési antenna lakóépületre vagy telekfelületre történő telepítése kerülendő. Elosztószekrények térfalakba integrálhatóak.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Reklámok, cégfeliratok:

Kizárólag a település közigazgatási, belterületi határain köszöntő, elköszönő elemek a település legfőbb sajátosságaira való formai utalással elhelyezhetőek, fenntarthatóak arányos mérettel, környezetbe illeszkedő kialakítással, színezéssel, formavilággal. A formai megfogalmazás az utaláson túl lehetőleg ne tartalmazzon a be- és elköszönő táblákon direkt reklámtartalmat, cégjelzést, egyéb konkrét információt.

A helyi védelemmel illetett területen önálló reklámeszköz nem helyezhető el. A területen belül található vállalkozások megnevezése javasoltan az épület jellegével harmonizáló, egységes, legfeljebb A1 kiterjedésű cégérrel, homlokzati elemmel, felirattal jeleníthető meg.

A helyi védelemmel illetett területen belül jó példa a Községi és Tájház vakolatszínnel harmonizáló, mives, de nem hivatkozató egyedi feliratozása a bejárat melletti vakolatmezőbe integrálva.

A szükséges tájékoztatást szolid megjelenésével méltó módon adja meg.

Herend Város Településképi Arculati Kézikönyve 2017.

Egyéb belterületen és mezőgazdasági külterületen óriásreklám, óriásplakát, A1 méretet meghaladó reklámhordozó eszköz elhelyezése nem javasolt. A közforgalmú rendeltetéssel üzemelő vállalkozások a saját ingatlanukon belül célszerűen legfeljebb A0 méretű, az ingatlan illetve épület jellegével harmonizáló, telkenként legfeljebb 3 db cégérrel, homlokzati elemmel, felirattal jelenítendőek meg. (Kivétel: TMF, TGI, TKH és TV2 területek) A rendeltetésre utaló szabályos KRESZ tábla a szükséges egyéb engedélyek birtokában kihelyezhető.

Általánosságban a reklámhordozók esetében is a környezetbe illesztésre, a környezettel, hordozó épülettel, megjelentetni szándékozott tartalommal harmonizáló anyaghasználatra és színezésre kell törekedni.

A feliratok, szimbólumok legyenek szinkronban az épület egyéb elemeivel, nyílászáróival, építészeti tagozataival és azokat még részben se takarják elhelyezésükkel és méretükkel, alakjukkal.

IMPRESSZUM

Megbízó:

Herend Város Önkormányzata

8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.

Telefon: 88/513-700 Fax: 88/513-705

E-mail: titkarsag@herend.hu

Polgármester: Jánszky Lajos László

Főépítész: Epres Róbert

Szerzők:

TÉR-SZER Kft.

8200 Veszprém, Viola u. 14/b. sz.

Telefon: 30/902-0552, 30/517-7661

Fax: 88/403-818

E-mail: terszerkft@gmail.com

Szabó Zoltán okl. építészmérnök
Építész és településrendező vezető
tervező

Szabóné Vörös Györgyi
okl. könyvtáros, helytörténeti kutató

Szabó Balázs okl. építészmérnök
Építész tervező

Szabó Bence építész hallgató

Fotók: Szabó Zoltán, Szabó Balázs,
Szabó Bence

Betűtípus: Garamond

Törzsszám: TSZ-75/1/2017.

Ábrák:

Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft.

TÉR - SZER Kft. 8200 Veszprém, Viola utca 14/b. T +36-30-902-0552 F +36-88-403-818			Törzsszám: 75/1/2017
Megbízó: Herend Város Önkormányzata 8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.			Rajzszám: TB-1
Létesítmény megnevezése: Herend város településképi arculati kézikönyve (TAK) és településképi rendelete			Településképi övezetek
Rajz megnevezése: Településképi övezetek - Belterület 1. szelvény			Rajzméret: 0,125 m ²
			Méretarány: 1:2000
Településrendező: Szabó Zoltán TT/1 19-0100	Településr. munkatárs: Szabó Balázs É 19-0405	Településr. munkatárs: Szabó Bence	Dátum: 2017.11.

Jelmagyarázat

- TL1

Belterületi történeti jellegű lakóterületek
- TL2

Belterületi újabb kialakítású lakóterületek
- TL3

Belterületi újabb kialakítású társasházi lakóterületek
- TL4

Belterületi új kialakítású lakóterületek
- TMF

Manufaktúra területe
- TKO

Országos közút területe
- TKH

Helyi közút területe
- TKT1

Temető területe
- TKT2

Kegyeleti park
- TV1

Belterületi történeti jellegű lakóterületekbe ágyazódó település-központ vegyes területek
- TV2

Belterületi újabb kialakítású lakóterületekbe ágyazódó település-központ vegyes területek
- TGI

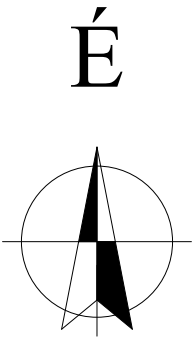
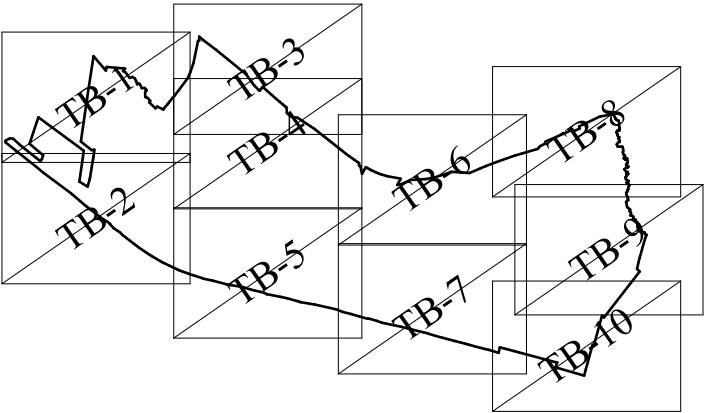
Ipari jellegű gazdasági terület
- Helyi védett terület
- Helyi védett épület
- TZ1

Passzív, épített beavatkozást igénylő rendeltetés nélküli belterületi zöldfelületek

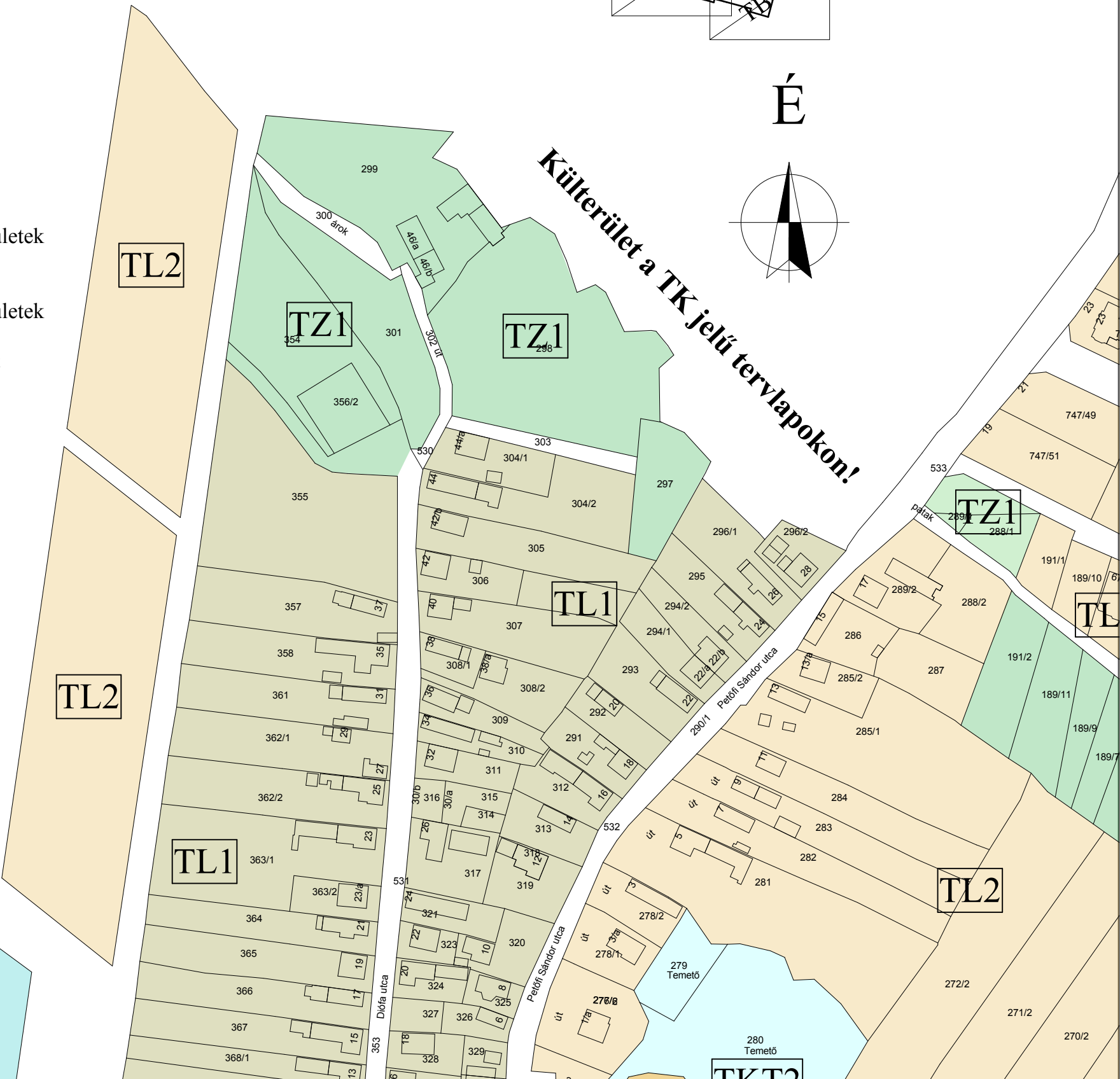
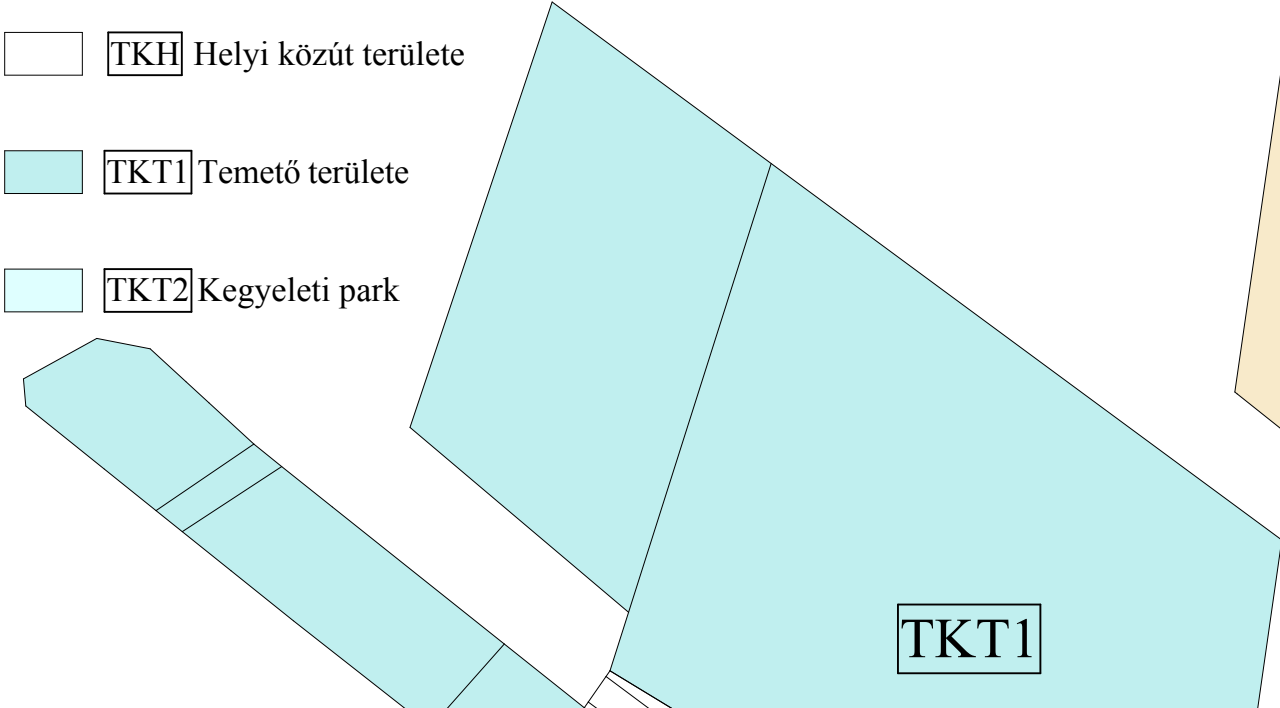
- TZ2

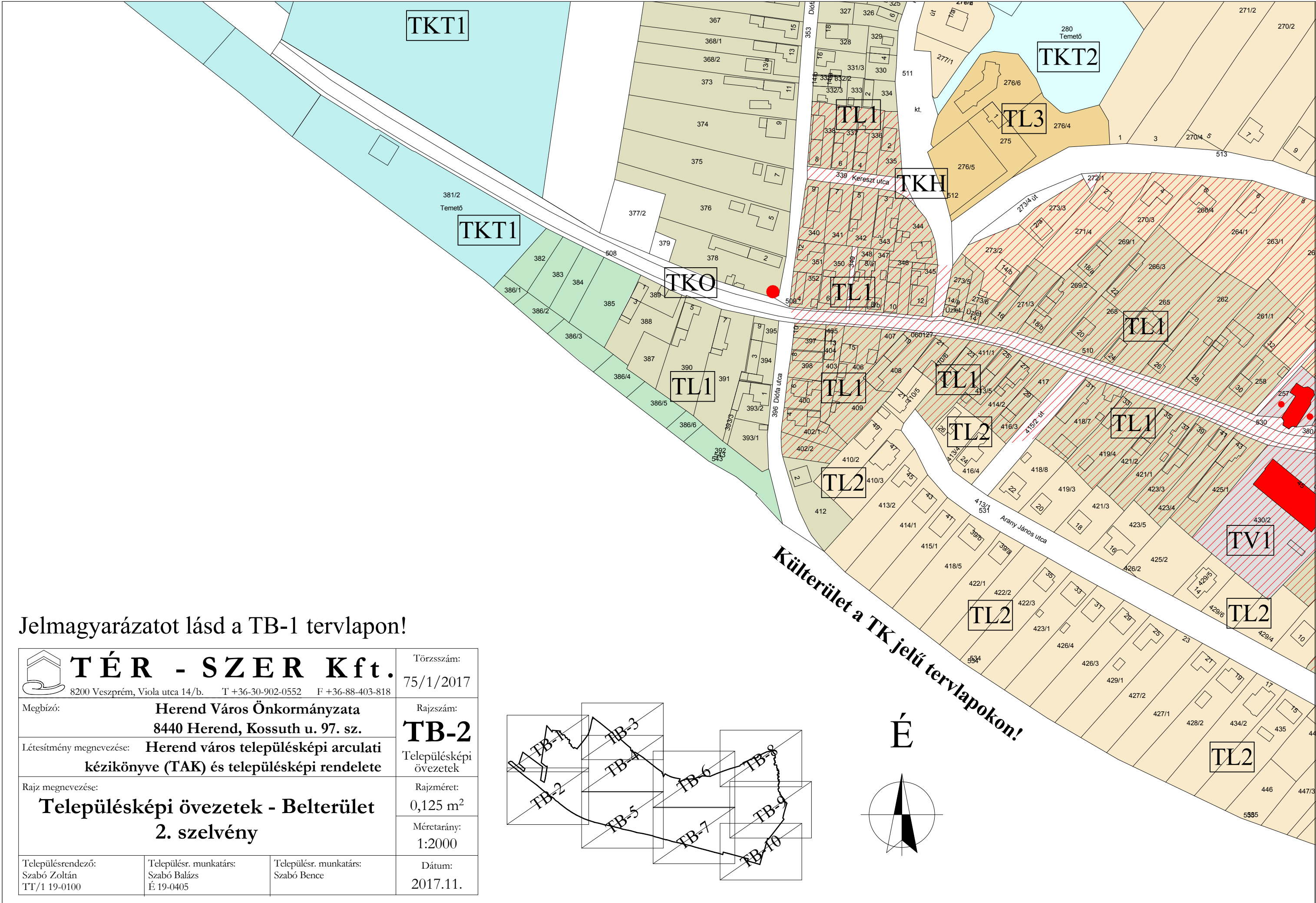
Aktív, épített beavatkozást igénylő rendeltetéssel bíró, elsősorban településközponti elhelyezkedésű belterületi zöldfelületek
- Műemléki védett épület
- hv.

Helyi védett objektum

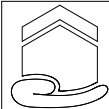

Külterület a TK jelű tervlapokon!

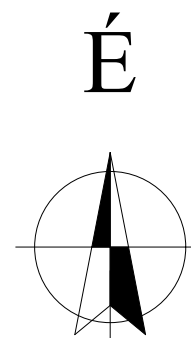
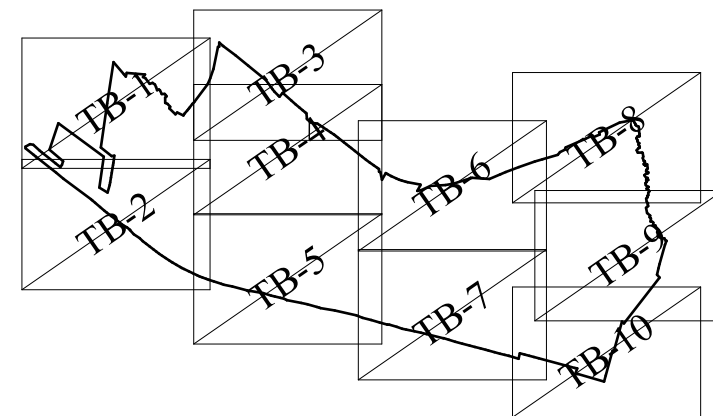

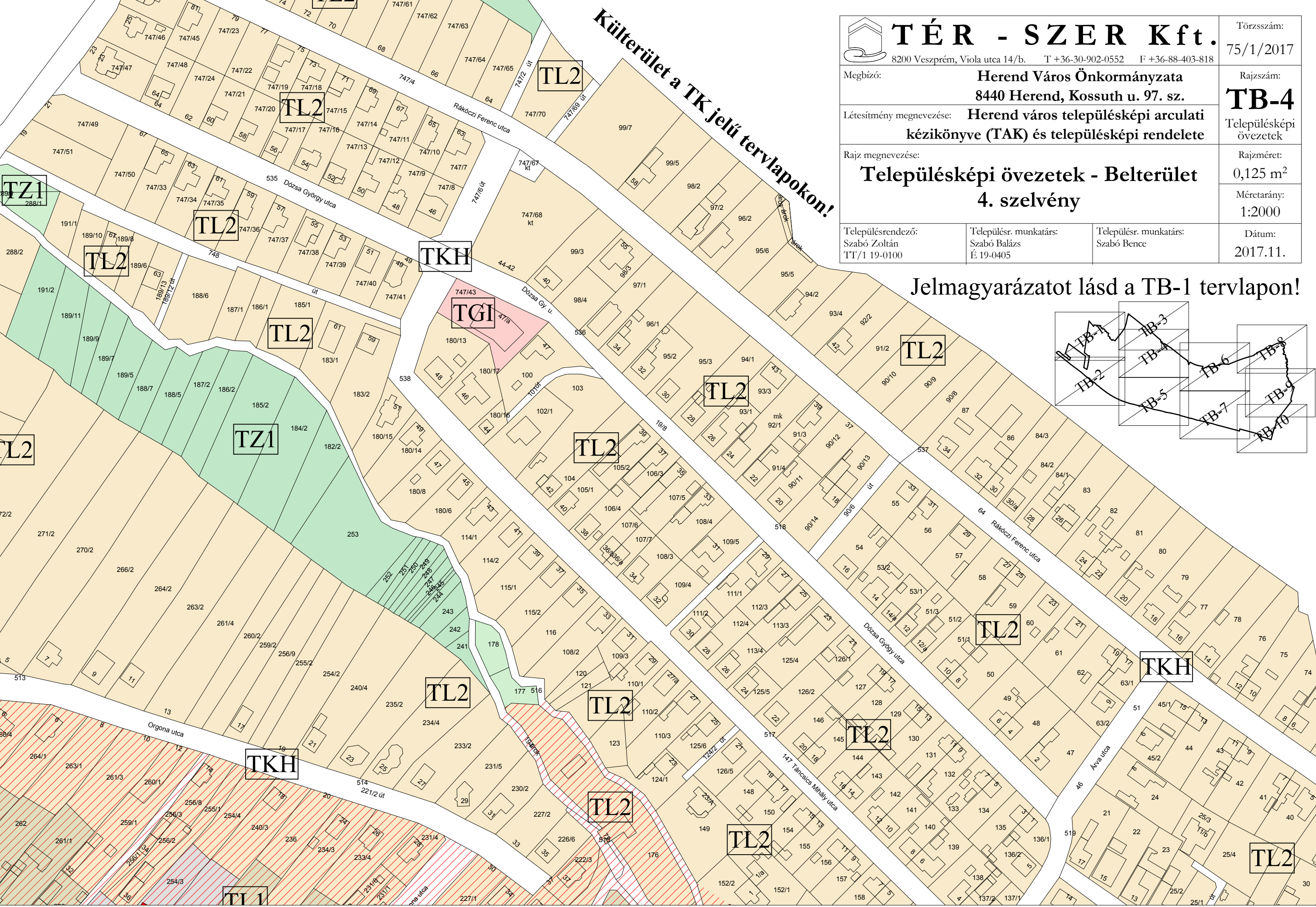
Jelmagyarázatot lásd a TB-1 tervlapon!

TÉR - SZER Kft. 8200 Veszprém, Viola utca 14/b. T +36-30-902-0552 F +36-88-403-818		Törzsszám: 75/1/2017
Megbízó: Herend Város Önkormányzata 8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.		Rajzsám: TB-2
Létesítmény megnevezése: Herend város településképi arculati kézikönyve (TAK) és településképi rendelete		Településképi övezetek
Rajz megnevezése: Településképi övezetek - Belterület 2. szelvény		Rajzméret: 0,125 m ²
Településrendező: Szabó Zoltán TT/1 19-0100		Méretarány: 1:2000
Településr. munkatárs: Szabó Balázs É 19-0405	Településr. munkatárs: Szabó Bence	Dátum: 2017.11.

TÉR - SZER Kft. 8200 Veszprém, Viola utca 14/b. T +36-30-902-0552 F +36-88-403-818			Törzsszám: 75/1/2017
Megbízó: Herend Város Önkormányzata 8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.			Rajzszám: TB-3
Létesítmény megnevezése: Herend város településképi arculati kézikönyve (TAK) és településképi rendelete			Településképi övezetek
Rajz megnevezése: Településképi övezetek - Belterület 3. szelvény			Rajzméret: 0,125 m ²
			Méretarány: 1:2000
Településrendező: Szabó Zoltán TT/1 19-0100	Településr. munkatárs: Szabó Balázs É 19-0405	Településr. munkatárs: Szabó Bence	Dátum: 2017.11.

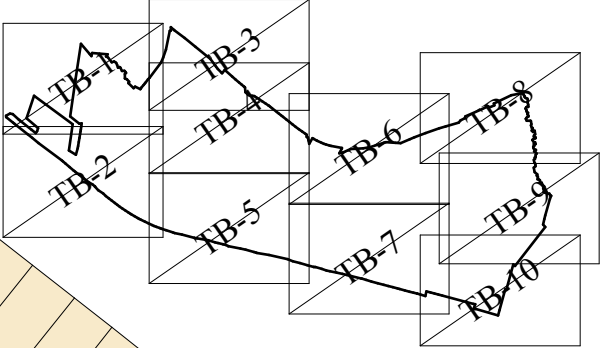
Jelmagyarázatot lásd a TB-1 tervlapon!

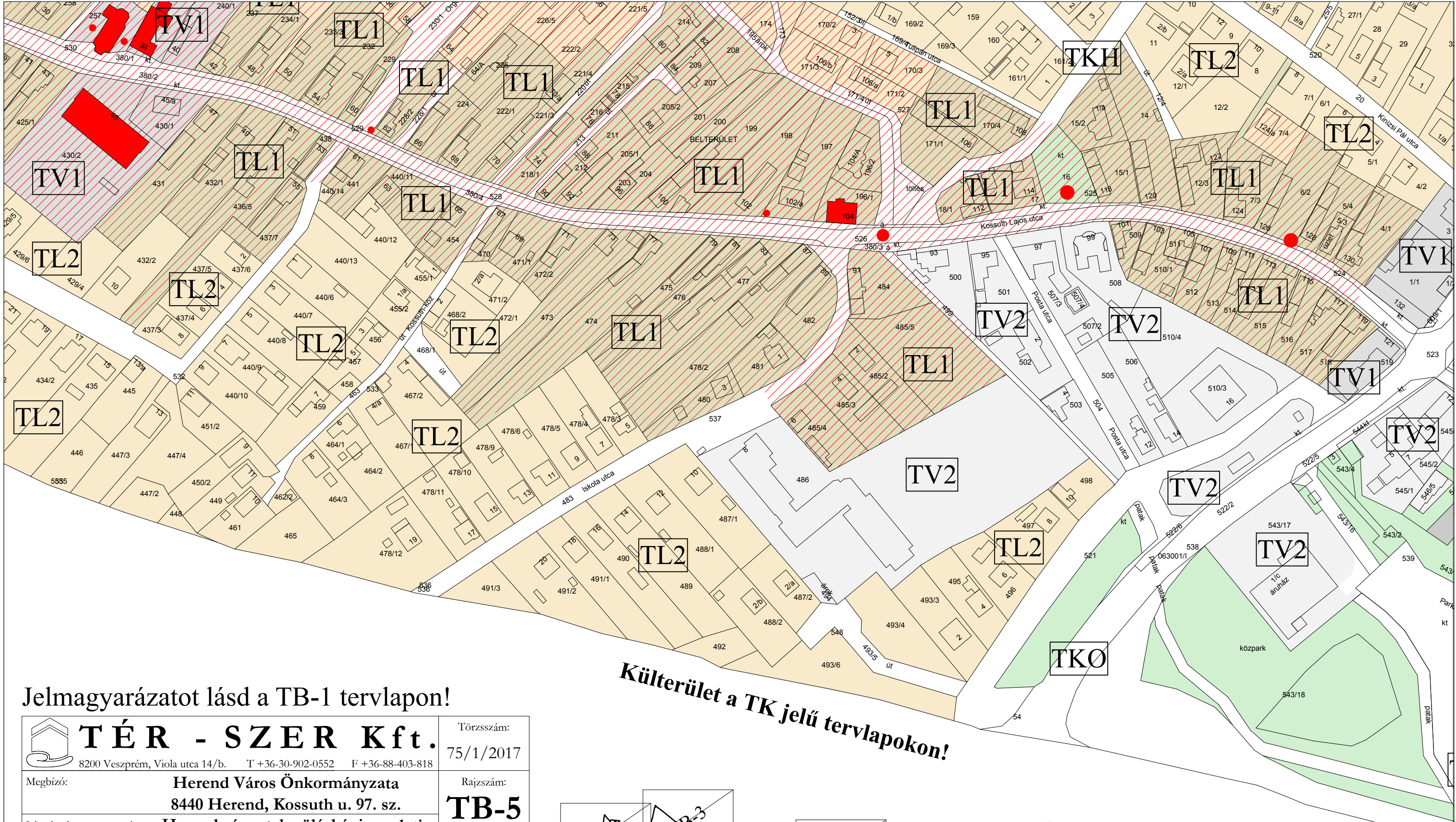

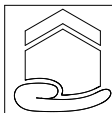
TÉR - SZER Kft. 8200 Veszprém, Viola utca 14/b. T +36-30-902-0552 F +36-88-403-818			Törzsszám: 75/1/2017
Megbízó: Herend Város Önkormányzata 8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.			Rajzszám: TB-4
Létesítmény megnevezése: Herend város településképi arculati kézikönyve (TAK) és településképi rendelete			Településképi övezetek
Rajz megnevezése: Településképi övezetek - Belterület 4. szelvény			Rajzméret: 0,125 m ²
Településrendező: Szabó Zoltán TT/1 19-0100	Településr. munkatárs: Szabó Balázs É 19-0405	Településr. munkatárs: Szabó Bence	Méretarány: 1:2000
			Dátum: 2017.11.

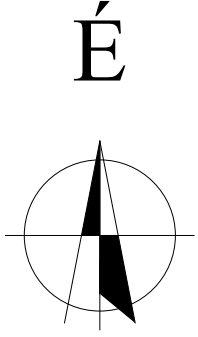
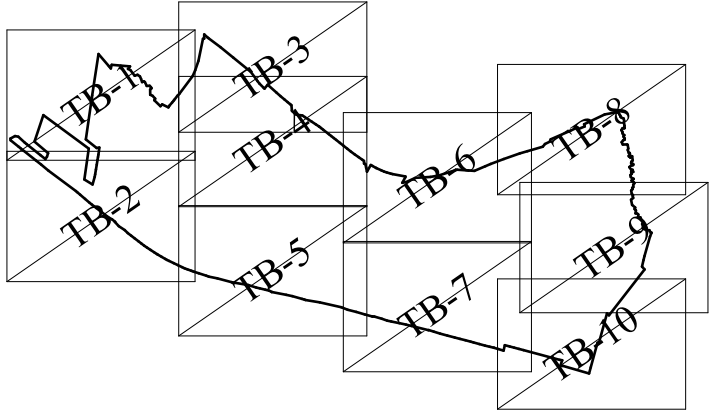
Jelmagyarázatot lásd a TB-1 tervlapon!

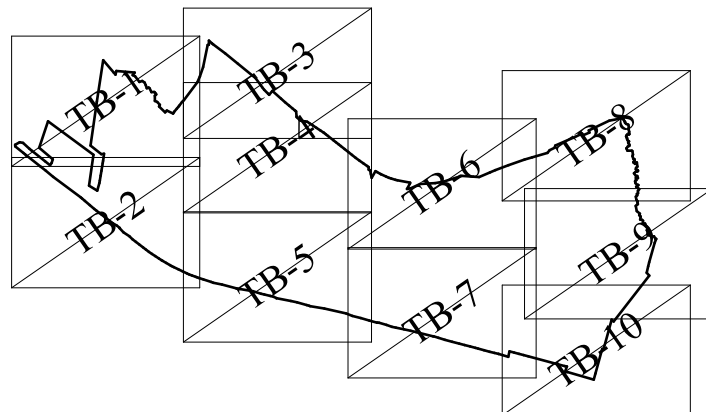
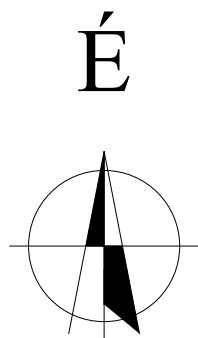

Jelmagyarázatot lásd a TB-1 tervlapon!

TÉR - SZER Kft. 8200 Veszprém, Viola utca 14/b. T +36-30-902-0552 F +36-88-403-818			Törzsszám: 75/1/2017
Megbízó: Herend Város Önkormányzata 8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.			Rajzszám: TB-5
Létesítmény megnevezése: Herend város településképi arculati kézikönyve (TAK) és településképi rendelete			Településképi övezetek
Rajz megnevezése: Településképi övezetek - Belterület 5. szelvény			Rajzméret: 0,125 m ²
Településrendező: Szabó Zoltán TT/1 19-0100			Méretarány: 1:2000
Településr. munkatárs: Szabó Balázs É 19-0405	Településr. munkatárs: Szabó Bence		Dátum: 2017.11.

TÉR - SZER Kft.

8200 Veszprém, Viola utca 14/b. T +36-30-902-0552 F +36-88-403-818

Törzsszám:
75/1/2017

Megbízó:

Herend Város Önkormányzata
8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.

Rajzszám:
TB-6
Településképi
övezetek

Létesítmény megnevezése:

**Herend város településképi arculati
kézikönyve (TAK) és településképi rendelete**

Rajz megnevezése:

**Településképi övezetek - Belterület
6. szelvény**

Rajzméret:
0,125 m²
Méretarány:
1:2000

Településrendező:

Szabó Zoltán
TT/1 19-0100

Településr. munkatárs:

Szabó Balázs
É 19-0405

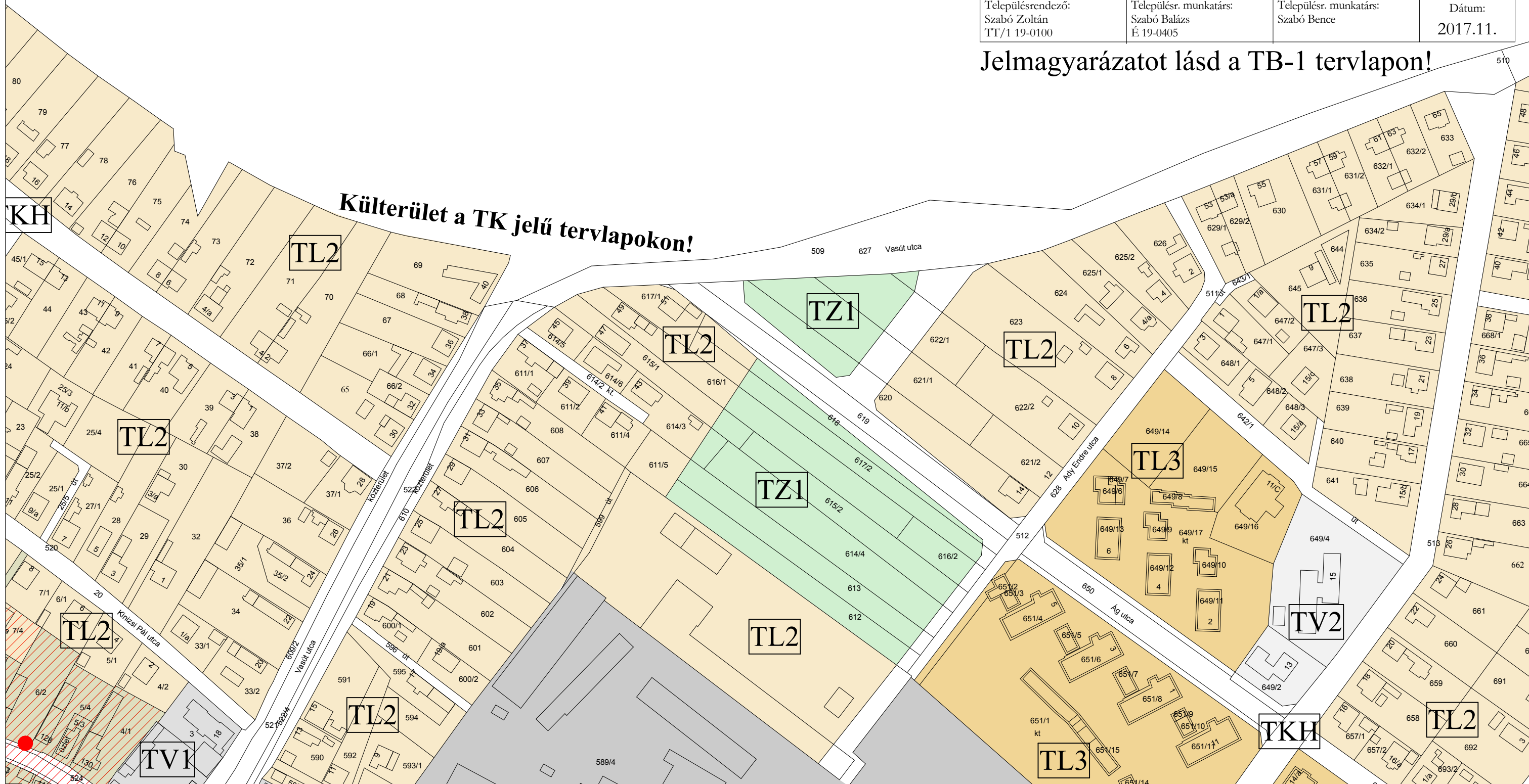
Településr. munkatárs:

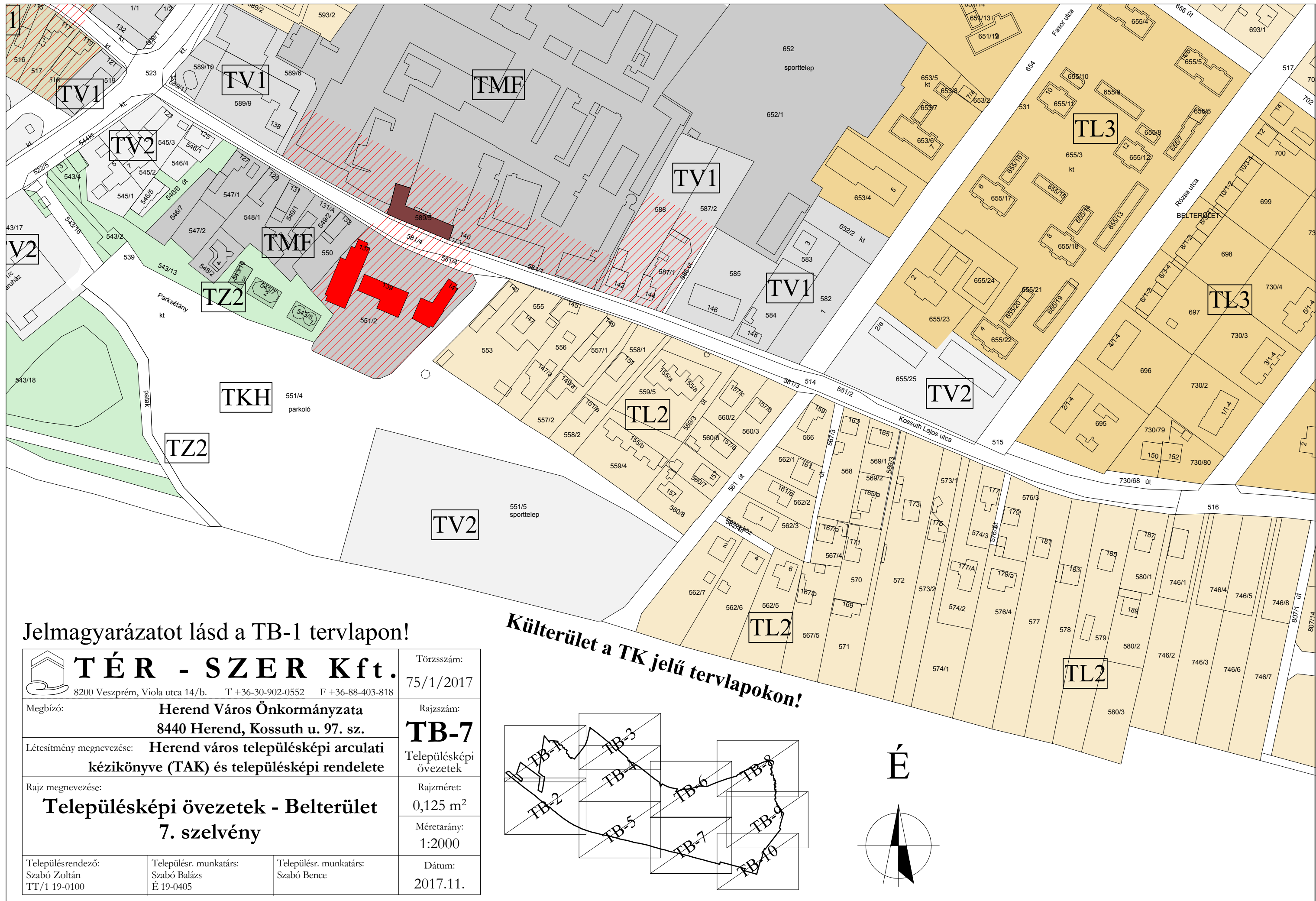
Szabó Bence

Dátum:
2017.11.

Jelmagyarázatot lásd a TB-1 tervlapon!

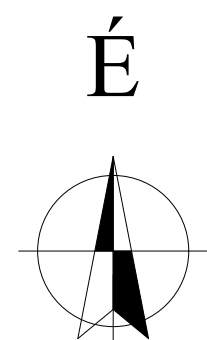
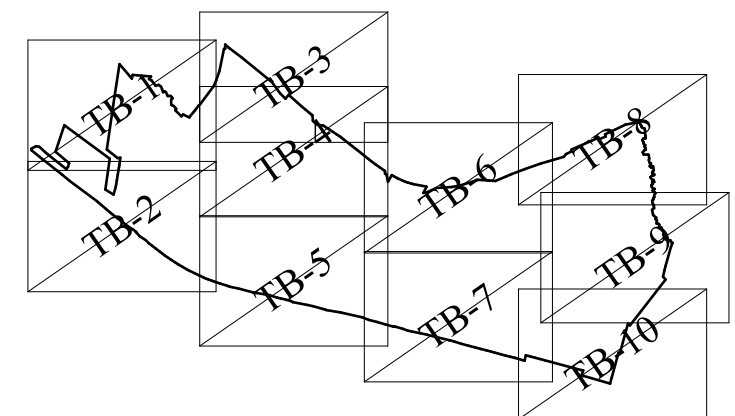
Külterület a TK jelű tervlapokon!

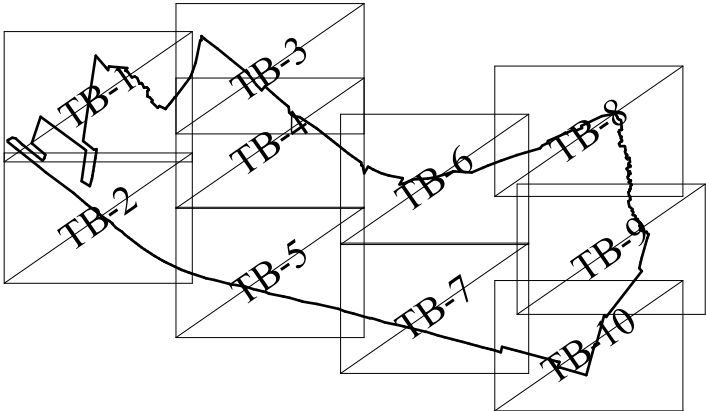
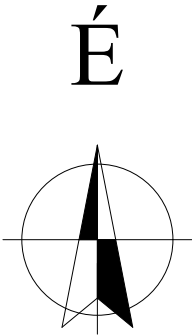
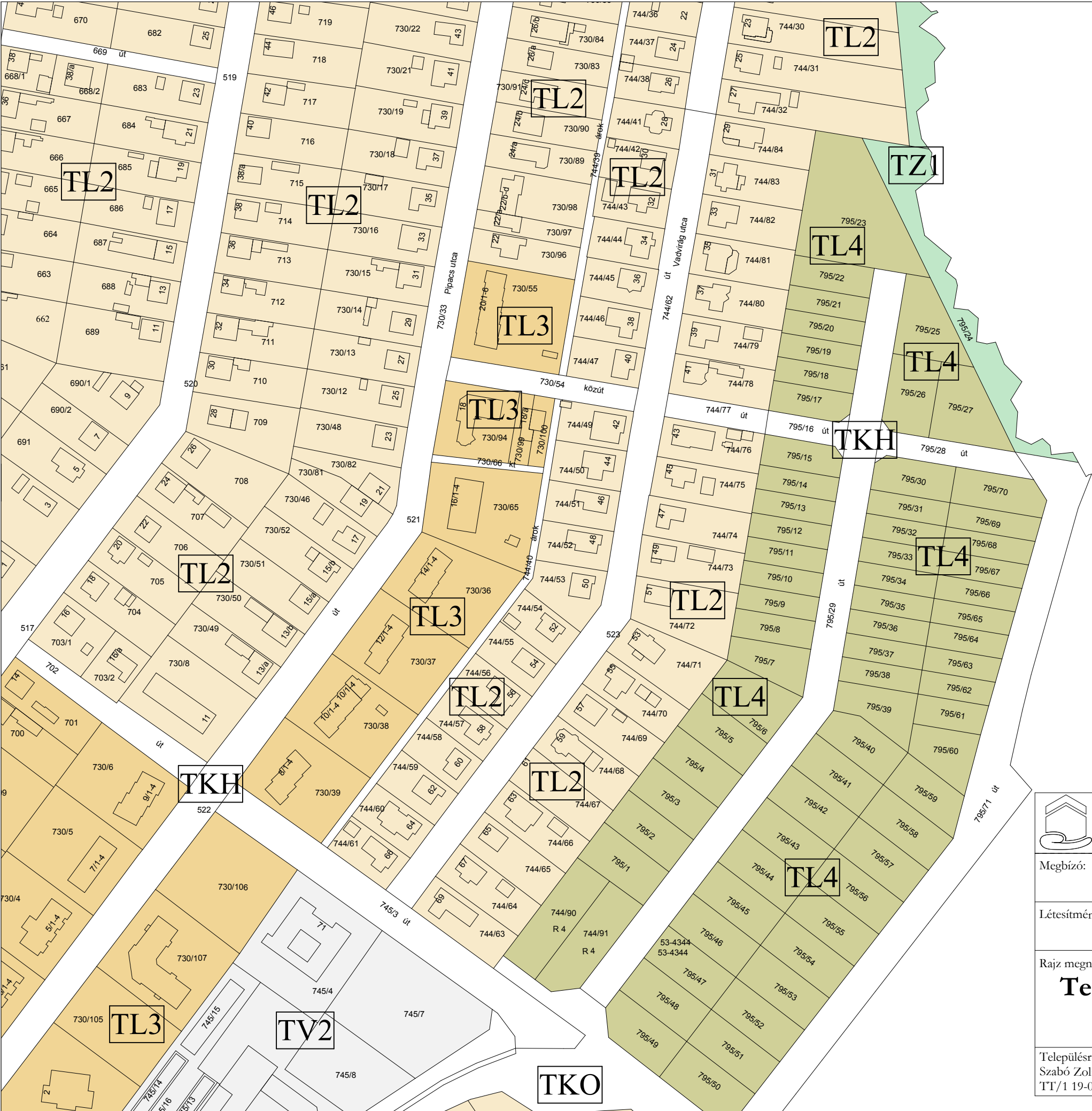

TÉR - SZER Kft. 8200 Veszprém, Viola utca 14/b. T +36-30-902-0552 F +36-88-403-818			Törzsszám: 75/1/2017
Megbízó: Herend Város Önkormányzata 8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.			Rajzszám: TB-8
Létesítmény megnevezése: Herend város településképi arculati kézikönyve (TAK) és településképi rendelete			Településképi övezetek
Rajz megnevezése: Településképi övezetek - Belterület 8. szelvény			Rajzméret: 0,125 m ²
			Méretarány: 1:2000
Településrendező: Szabó Zoltán TT/1 19-0100	Településr. munkatárs: Szabó Balázs É 19-0405	Településr. munkatárs: Szabó Bence	Dátum: 2017.11.

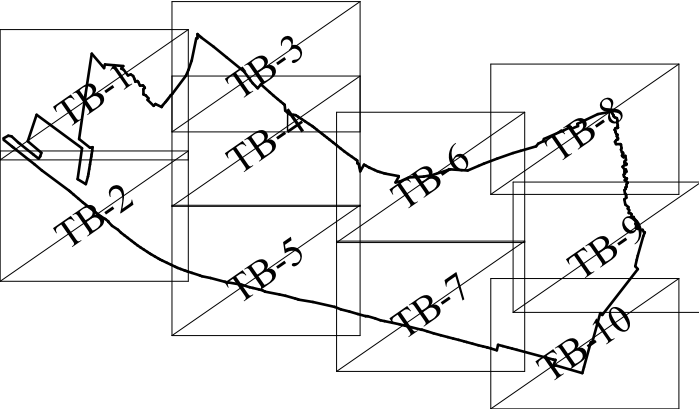
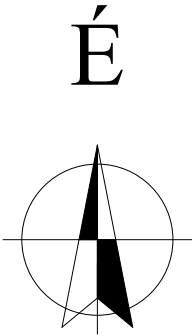
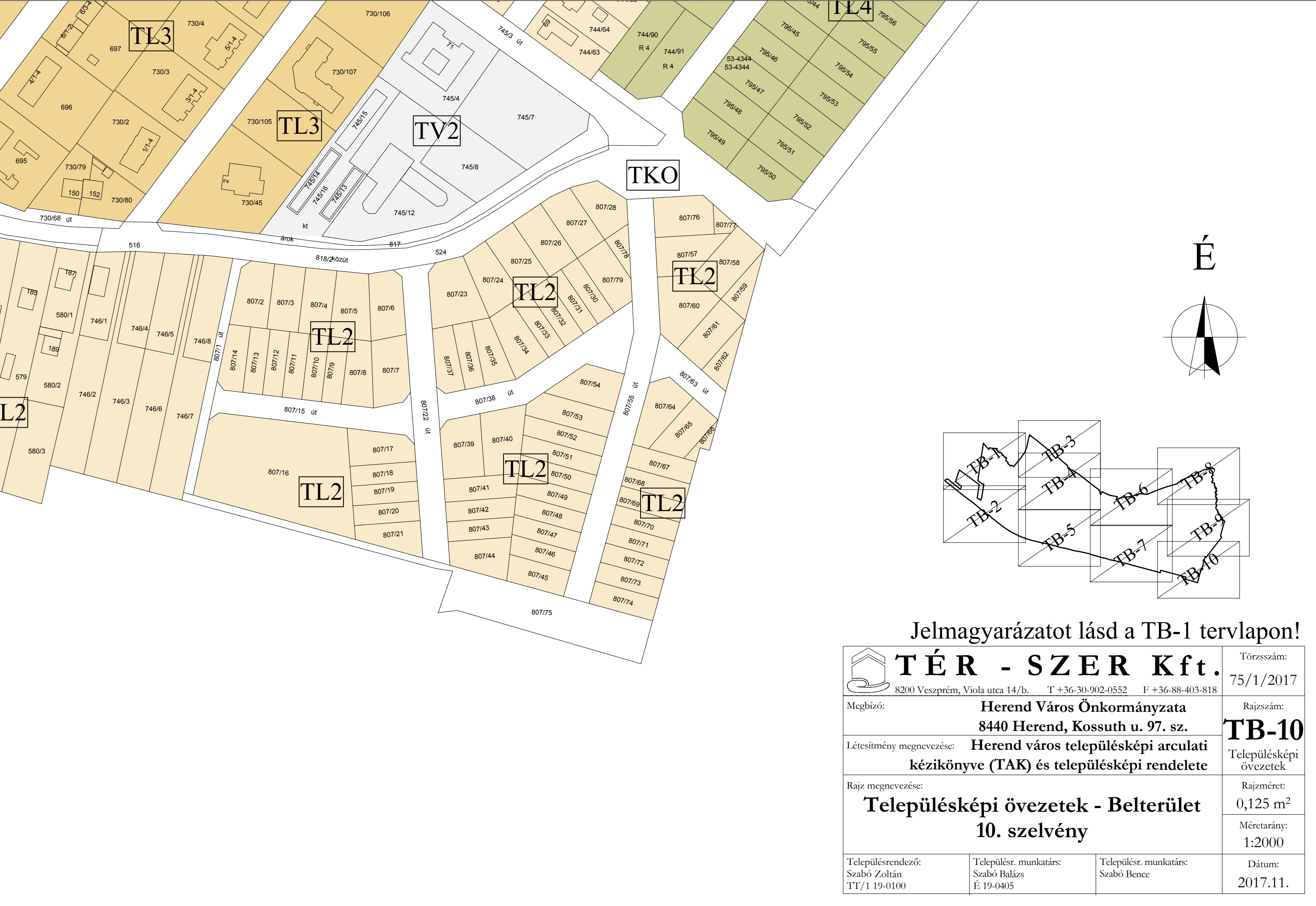
Jelmagyarázatot lásd a TB-1 tervlapon!

Jelmagyarázatot lásd a TB-1 tervlapon!

TÉR - SZER Kft. 8200 Veszprém, Viola utca 14/b. T +36-30-902-0552 F +36-88-403-818			Törzsszám: 75/1/2017
Megbízó: Herend Város Önkormányzata 8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.			Rajzszám: TB-9
Létesítmény megnevezése: Herend város településképi arculati kézikönyve (TAK) és településképi rendelete			Településképi övezetek
Rajz megnevezése: Településképi övezetek - Belterület 9. szelvény			Rajzméret: 0,125 m ²
Településrendező: Szabó Zoltán TT/1 19-0100	Településr. munkatárs: Szabó Balázs É 19-0405	Településr. munkatárs: Szabó Bence	Méretarány: 1:2000
			Dátum: 2017.11.

Jelmagyarázatot lásd a TB-1 tervlapon!

TÉR - SZER Kft. 8200 Veszprém, Viola utca 14/b. T +36-30-902-0552 F +36-88-403-818			Törzsszám: 75/1/2017
Megbízó: Herend Város Önkormányzata 8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.			Rajzszám: TB-10
Létesítmény megnevezése: Herend város településképi arcultati kézikönyve (TAK) és településképi rendelete			Településképi övezetek
Rajz megnevezése: Településképi övezetek - Belterület 10. szelvény			Rajzméret: 0,125 m ²
			Méretarány: 1:2000
Településrendező: Szabó Zoltán TT/1 19-0100	Településr. munkatárs: Szabó Balázs É 19-0405	Településr. munkatárs: Szabó Bence	Dátum: 2017.11.

TÉR - SZER Kft. 8200 Veszprém, Viola utca 14/b. T +36-30-902-0552 F +36-88-403-818			Törzsszám: 75/1/2017
Megbízó: Herend Város Önkormányzata 8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.			Rajzszám: TK-1 Településképi övezetek
Létesítmény megnevezése: Herend város településképi arculati kézikönyve (TAK) és településképi rendelete			
Rajz megnevezése: Településképi övezetek - Külterület 1. szelvény			Rajzméret: 0,125 m² Méretarány: 1:10000
Településrendező: Szabó Zoltán TT/1 19-0100	Településr. munkatárs: Szabó Balázs É 19-0405	Településr. munkatárs: Szabó Bence	Dátum: 2017.11.

Jelmagyarázat

- TL2

Újabb kialakítású lakóterületek
- TL3

Újabb kialakítású társasházi lakóterületek
- TGI

Ipari jellegű gazdasági terület
- TKA

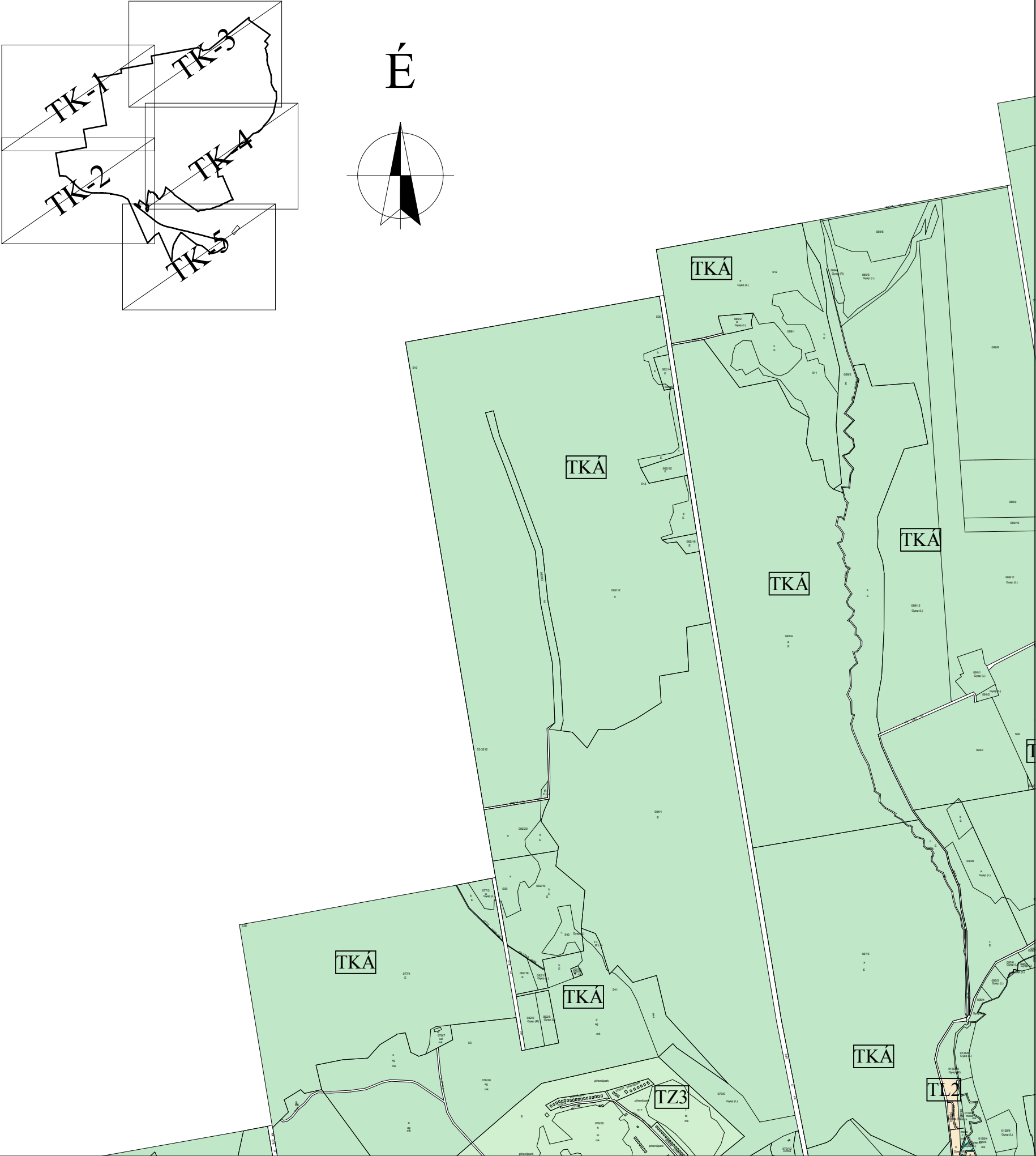
Megújuló (nap) energiapark kialakítására nem igénybe vehető általános külterületi mezőgazdasági/erdő
- TZ3

Horgásztavak környezete
- TKM

Megújuló (nap) energiapark kialakítására is igénybe vehető külterületi mezőgazdasági/erdő terület
- TGK

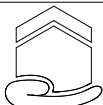
Kereskedelmi-szolgáltató jellegű gazdasági terület
- hv.

Helyi védett objektum

	TL2	Újabb kialakítású lakóterületek
	TL3	Újabb kialakítású társasházi lakóterületek
	TGI	Ipari jellegű gazdasági terület
	TKÁ	Megújuló (nap) energiapark kialakítására nem igénybe vehető általános külterületi mezőgazdasági/erdő
	TZ3	Horgásztavak környezete
	TKM	Megújuló (nap) energiapark kialakítására is igénybe vehető külterületi mezőgazdasági/erdő terület
	TGK	Kereskedelmi-szolgáltató jellegű gazdasági terület
		Helyi védett objektum

TÉR - SZER Kft. 8200 Veszprém, Viola utca 14/b. T +36-30-902-0552 F +36-88-403-818			Törzsszám: 75/1/2017
Megbízó: Herend Város Önkormányzata 8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.			Rajzszám: TK-2
Létesítmény megnevezése: Herend város településképi arculati kézikönyve (TAK) és településképi rendelete			Településképi övezetek
Rajz megnevezése: Településképi övezetek - Külterület 2. szelvény			Rajzméret: 0,125 m ²
Rajz méretaránya: 1:10000			Méretarány: 1:10000
Településrendező: Szabó Zoltán TT/1 19-0100	Településr. munkatárs: Szabó Balázs É 19-0405	Településr. munkatárs: Szabó Bence	Dátum: 2017.11.

TÉR - SZER Kft. 8200 Veszprém, Viola utca 14/b. T +36-30-902-0552 F +36-88-403-818			Törzsszám: 75/1/2017
Megbízó: Herend Város Önkormányzata 8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.			Rajzszám: TK-3
Létesítmény megnevezése: Herend város településképi arculati kézikönyve (TAK) és településképi rendelete			Településképi övezetek
Rajz megnevezése: Településképi övezetek - Külterület 3. szelvény			Rajzméret: 0,125 m ²
			Méretarány: 1:10000
Településrendező: Szabó Zoltán TT/1 19-0100	Településr. munkatárs: Szabó Balázs É 19-0405	Településr. munkatárs: Szabó Bence	Dátum: 2017.11.

- Jelmagyarázat
- TL2

Újabb kialakítású lakóterületek

TL3

Újabb kialakítású társasházi lakóterületek

TGI

Ipari jellegű gazdasági terület

TKA

Megújuló (nap) energiapark kialakítására nem igénybe vehető
általános külterületi mezőgazdasági/erdő

TZ3

Horgásztavak környezete

TKM

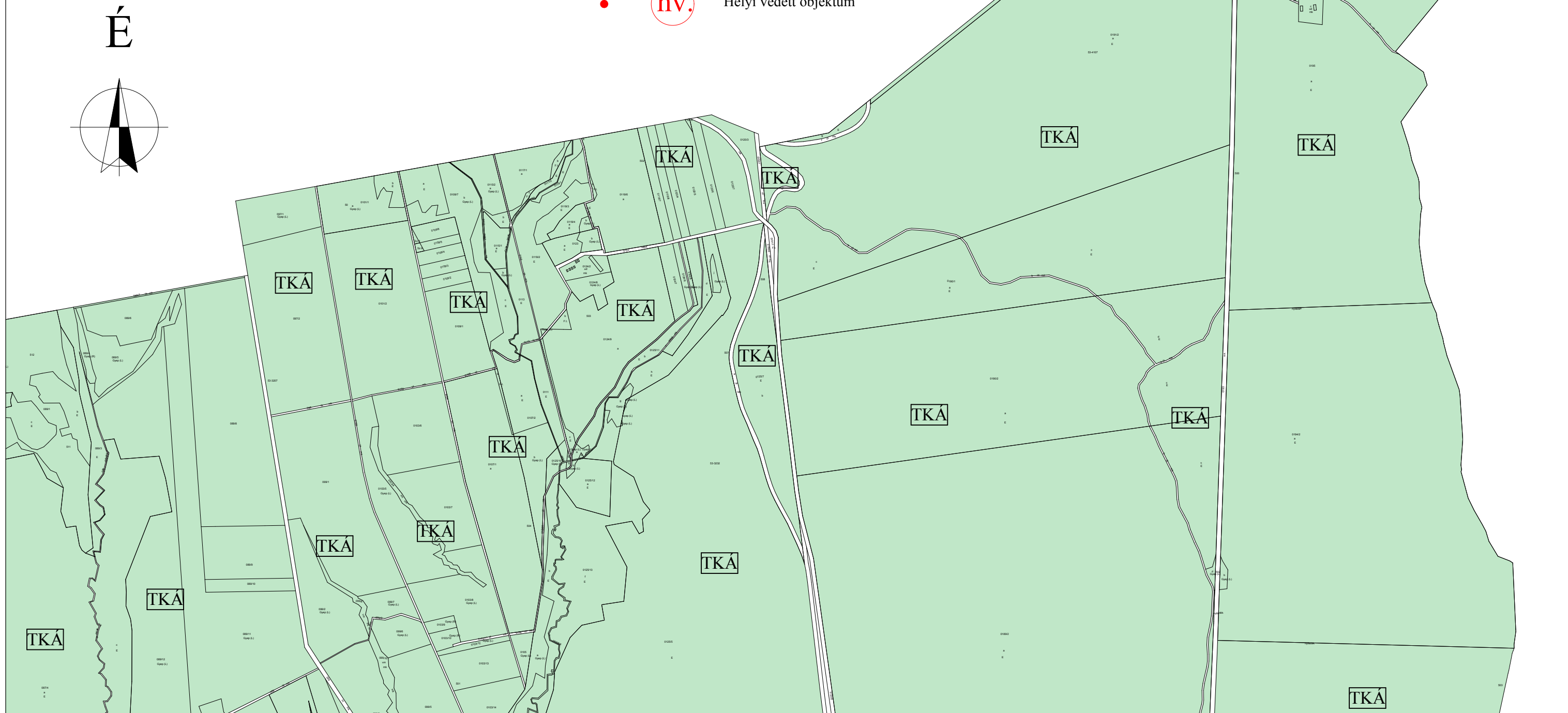
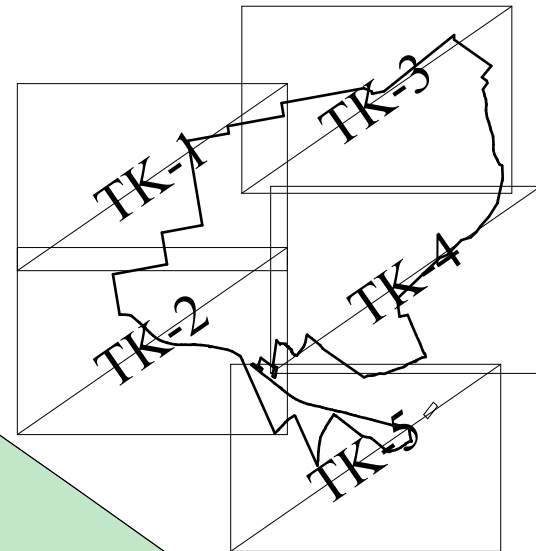
Megújuló (nap) energiapark kialakítására is igénybe vehető
külterületi mezőgazdasági/erdő terület

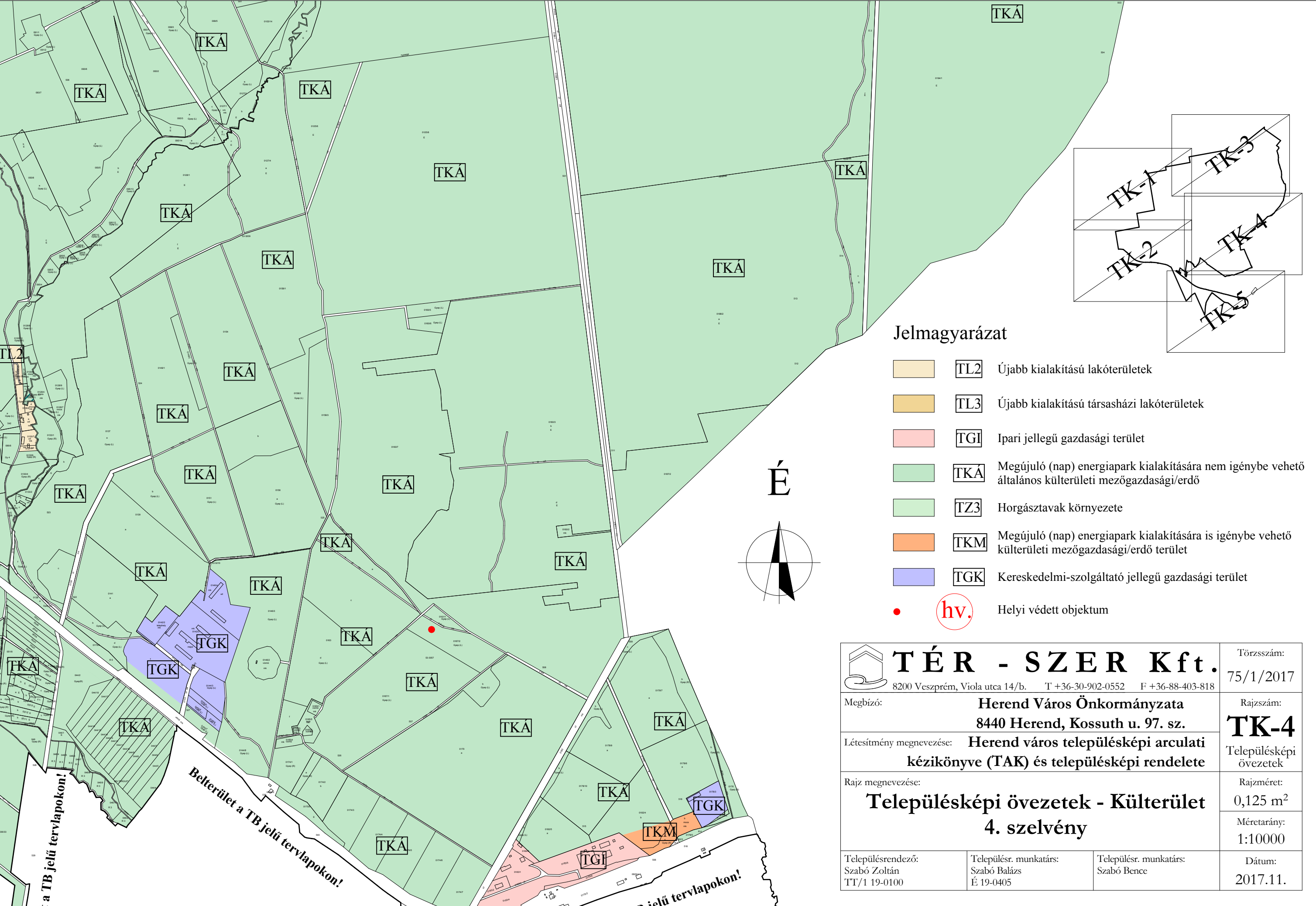
TGK

Kereskedelmi-szolgáltató jellegű gazdasági terület

hv.

Helyi védett objektum

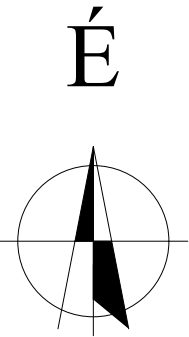
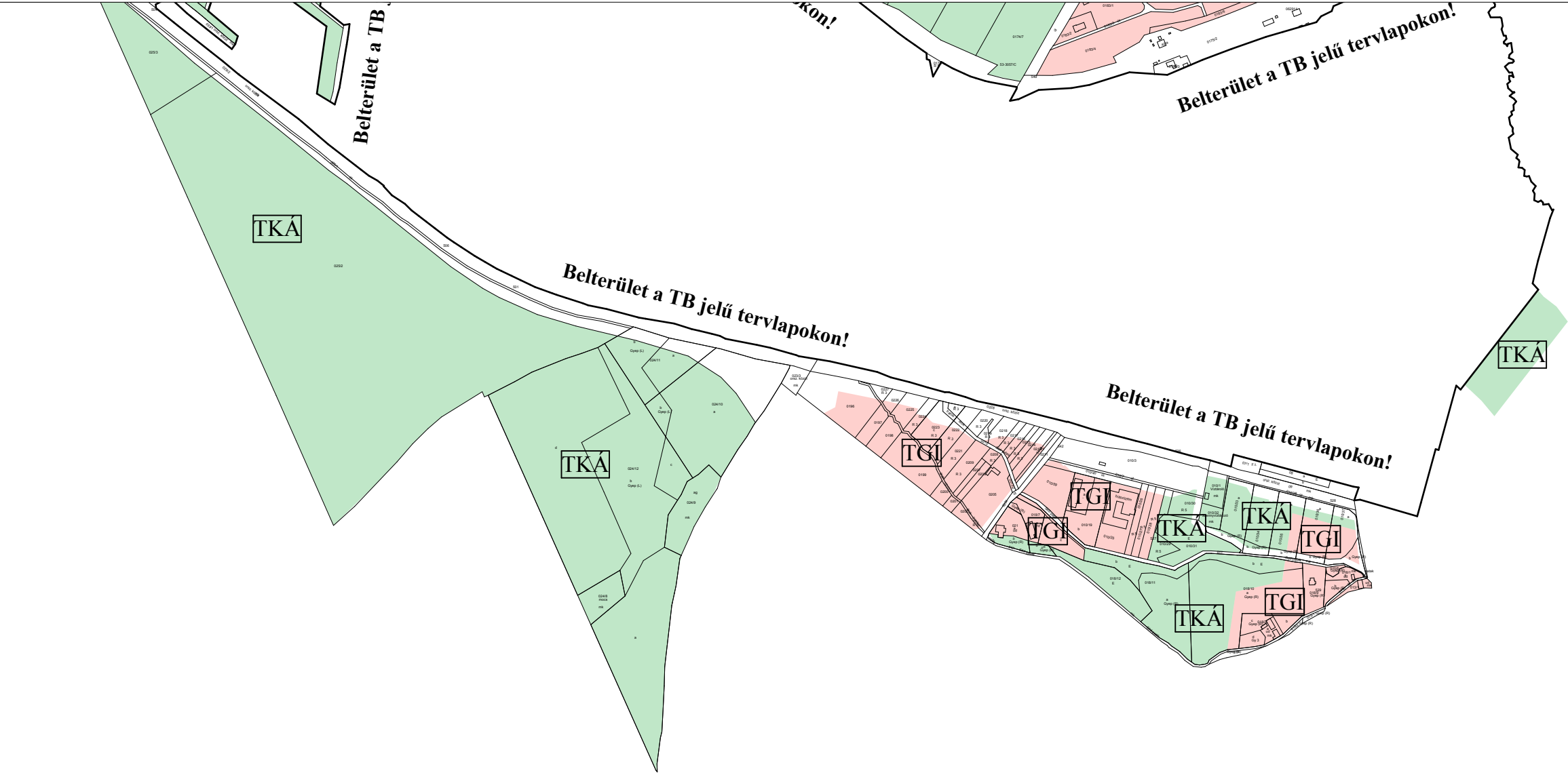

Jelmagyarázat

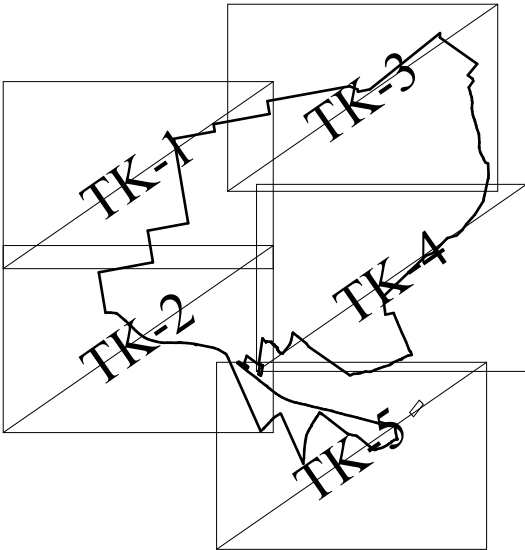
- **TL2** Újabb kialakítású lakóterületek
- **TL3** Újabb kialakítású társasházi lakóterületek
- **TGI** Ipari jellegű gazdasági terület
- **TKA** Megújuló (nap) energiapark kialakítására nem igénybe vehető általános külterületi mezőgazdasági/erdő
- **TZ3** Horgásztavak környezete
- **TKM** Megújuló (nap) energiapark kialakítására is igénybe vehető külterületi mezőgazdasági/erdő terület
- **TGK** Kereskedelmi-szolgáltató jellegű gazdasági terület
-   **hv.** Helyi védett objektum

TÉR - SZER Kft. 8200 Veszprém, Viola utca 14/b. T +36-30-902-0552 F +36-88-403-818			Törzsszám: 75/1/2017
Megbízó: Herend Város Önkormányzata 8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.			Rajzszám: TK-4
Létesítmény megnevezése: Herend város településképi arculati kézikönyve (TAK) és településképi rendelete			Településképi övezetek
Rajz megnevezése: Településképi övezetek - Külterület 4. szelvény			Rajzméret: 0,125 m ²
			Méretarány: 1:10000
Településrendező: Szabó Zoltán TT/1 19-0100	Településr. munkatárs: Szabó Balázs É 19-0405	Településr. munkatárs: Szabó Bence	Dátum: 2017.11.

Jelmagyarázat

- TL2** Újabb kialakítású lakóterületek
- TL3** Újabb kialakítású társasházi lakóterületek
- TGI** Ipari jellegű gazdasági terület
- TKA** Megújuló (nap) energiapark kialakítására nem igénybe vehető általános külterületi mezőgazdasági/erdő
- TZ3** Horgásztavak környezete
- TKM** Megújuló (nap) energiapark kialakítására is igénybe vehető külterületi mezőgazdasági/erdő terület
- TKG** Kereskedelmi-szolgáltató jellegű gazdasági terület
- hv.** Helyi védett objektum

TÉR - SZER Kft. 8200 Veszprém, Viola utca 14/b. T +36-30-902-0552 F +36-88-403-818			Törzsszám: 75/1/2017
Megbízó: Herend Város Önkormányzata 8440 Herend, Kossuth u. 97. sz.			Rajzszám: TK-5
Létesítmény megnevezése: Herend város településképi arculati kézikönyve (TAK) és településképi rendelete			Településképi övezetek
Rajz megnevezése: Településképi övezetek - Külterület 5. szelvény			Rajzméret: 0,125 m ²
			Méretarány: 1:10000
Településrendező: Szabó Zoltán TT/1 19-0100	Településr. munkatárs: Szabó Balázs É 19-0405	Településr. munkatárs: Szabó Bence	Dátum: 2017.11.